

PŘEKLAD NOVÉHO SVĚTA A HEBREJSKÉ VERZE

**„A Pán řekl: Jsem Ježíš.“ – Překlad nového světa
„A Jehova Bůh řekl: Já jsem Ježíš.“ – hebrejská verze J¹⁷
(Skutky 26:15 ve dvou překladech)**

Studie zabývající se Božím jménem v hebrejských verzích J¹⁷ a J¹⁸, na něž se Křesťanská řecká písma *Překladu nového světa* odvolávají jako na odkazy „J“.

V *Překladu nového světa* jsou mezi typu „J“ často citovány hebrejské verze J¹⁷ a J¹⁸. Na titulních stránkách těchto hebrejských verzí je uvedeno, že obě byly vytvořeny SPOLEČNOSTÍ PRO ŠÍŘENÍ SVATÝCH PÍSEM MEZI ŽIDY. O zdroji J¹⁸ se navíc uvádí, že se jedná o publikaci, která byla vydána TRINITÁŘSKOU BIBLICKOU SPOLEČNOSTÍ. Obě výše uvedené společnosti sídlí v Londýně (Anglie) a patrně vzájemně spolupracují.

Tato publikace se zaměřuje na dvě otázky

První z nich je řečnická:

„Proč si překladatelský výbor *Překladu nového světa* vybral pro podporu svého *Překladu nového světa* hebrejské verze vytvořené *trinitářským* biblickým nakladatelstvím?“

Tato otázka se při studiu zmíněných hebrejských verzí zcela logicky nabízí. Nelze ji však zodpovědět, protože zmíněný překladatelský výbor neuvádí, proč se rozhodl právě takto.

Vzhledem k tomu, že jsme schopni snadno si ověřit hebrejské výrazy používané v těchto dvou hebrejských verzích, *může* nám tato kniha naopak zodpovědět druhou otázku:

„S jakým záměrem je přeložen Nový zákon vydaný *trinitářským* biblickým nakladatelstvím?“

Na publikaci se nevztahují žádná autorská práva

Je touhou jak autora, tak i původního vydavatele, aby tato kniha byla rozšiřována mezi širokou veřejností.

Poznámka týkající se autorských práv pro citované materiály

Na materiály, které jsou zde citovány z jiných zdrojů, se vztahují autorská práva jejich jednotlivých tvůrců.

Veškeré citace Písem v této knize jsou buď

z Překladu nového světa,

nebo

z Meziřádkového překladu Království.

Oba překlady byly vydány Biblickou a traktátní společností Strážná věž, New York.

V některých označených případech jsou citace buď z hebrejské nebo anglické části hebrejské verze. Pokud není uvedeno jinak, je použita hebrejská verze J¹⁸, *Řecká písmena v hebrejštině*.

Hebrejšтина a řečtina

Fonty Hebraica a Graeca pro hebrejštinu a řečtinu byly laskavě darovány společností www.linguistsoftware.com.

The fonts Hebraica and Graeca were generously donated by www.linguistsoftware.com.

Anglický originál: www.tetragrammaton.org/copynwithv.htm

Překlad: Dominika Nováková, Jana Hlaváčková, 2010

Korektury, redakční úpravy, sazba: Jan Janča, 2010

OBSAH

1. KAPITOLA: Překlad nového světa.....	5
2. KAPITOLA: Hebrejské verze a odkazy „J“	7
3. KAPITOLA: <i>Překlad nového světa</i> používá trinitářské hebrejské verze	12
4. KAPITOLA: Překlady z Hebrejských verzí je dáována přednost.....	15
5. KAPITOLA: Saul na cestě do Damašku	21
6. KAPITOLA: Stručné shrnutí	24
Dodatek: <i>HaAdohn v J17 – První Korintským</i>	28

Zkratky

Ⲛ	<i>Sinajský kodex</i> , raný řecký rukopis, 301-400 n. l.
B	<i>Vatikánský kodex (MS No, 1209)</i> , raný řecký rukopis, 301-400 n. l.
יהוה	JHVH, JHWH, tetragrammaton, čtyři písmena označující Boží jméno (vyslovované jako Jahve či Jehova)
J ¹⁷	Křesťanská řecká písmena, heb., Franz Delitsch, Londýn, vydání z roku 1981 (dle anglického vydání <i>Překlady nového světa</i> z roku 1950: Hebrejský překlad Křesťanských řeckých písem, F. Delitsch, 1877)
J ¹⁸	Křesťanská řecká písmena, heb., Isaac Salkinson a C. D. Ginsburg, Londýn (dle anglického vydání <i>Překlady nového světa</i> z roku 1950: Hebrejský překlad Křesťanských řeckých písem, I. Salkinson a C. D. Ginsburg, 1885)
KIT	The Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures (= MPK)
M	Masoretský hebrejský text
MPK	Meziřádkový překlad Království
PNS	Svaté Písmo – Překlad nového světa
NWT	New World Translation of the Holy Scriptures

Odkazy

www.tetragrammaton.org/copynwthv.htm

www.rozcesti.org

www.straznavez.cz

www.krev.info

Tato strana je ponechána záměrně prázdná

1. KAPITOLA: Překlad nového světa

V říjnu roku 1946 vyslovil prezident Společnosti Strážná věž Nathan H. Knorr požadavek, aby Společnost Strážná věž vydala překlad Křesťanských řeckých písem. Tato práce byla započata v lednu roku 1947. Křesťanská řecká písma představující část *Překlada nového světa* byla zveřejněna dne 2. 8. 1950 před 82 075 svědky Jehovovými shromážděnými na stadionu Yankee v New Yorku.¹

Nejvýraznější charakteristická stránka *Překlada nového světa*

Překladatelský výbor *Překlada nového světa se studijními poznámkami* z roku 1984 na straně 6 uvádí:

Nejvýznačnějším rysem tohoto překladu je tedy navrácení Božího jména na jeho řádné místo v anglickém (českém) textu. Byl použit obecně uznávaný anglický tvar „Jehovah“ (český tvar „Jehova“), a to 6973krát v Hebrejských písmech a 237krát v Křesťanských řeckých písmech.

Lze se tedy domnívat, že unikátním rysem Křesťanských řeckých písem v *Překladu nového světa* je 237 případů použití Božího jména *Jehova*.

Hebrejské verze

Většina čtenářů si uvědomuje, že důležitým podkladem pro obnovení jména *Jehova* v Křesťanských řeckých písmech je přítomnost tetragrammatonu ve 25² hebrejských verzích.

V Dodatku 1D *Překlada nového světa se studijními poznámkami* uvádí překladatelský výbor na stranách 1565-1566 (česky) toto vysvětlení:

Abychom poznali, kde bylo Boží jméno nahrazeno řeckými výrazy Κύριος (Pán) a Θεός (Bůh), určili jsme, které verše, pasáže a výrazy inspirovaní křesťanští pisatelé citovali z Hebrejských písem, a pak jsme se obrátili zpět k hebrejskému textu, abychom se přesvědčili, zda se tam Boží jméno objevuje. Tímto způsobem jsme určili, na koho se výrazy *Ky'rios* (Pán) a *The-os* (Bůh) vztahují a které osobnosti je máme přiřadit.

Při uvádění Božího jména v Křesťanských řeckých písmech jsme byli nanejvýš opatrní, abychom nepřekročili meze překladu a nedostali se do oblasti výkladu textu, a proto jsme vždy pečlivě zvažovali jako základ Hebrejská písma. Pro potvrzení jsme hledali shodu s hebrejskými překlady.

Ve výše uvedené citaci si čtenář určitě povšimne slov „pro potvrzení jsme hledali shodu“, z nichž jasně vyplývá, že se nejedná o překlad z Hebrejských písem, ale spíše z hebrejských překladových verzí³.

Tento stručný úvod tedy naznačuje, že zmíněné hebrejské verze by nás coby čtenáře *Překlada nového světa* měly zajímat. Cílem této krátké knihy bude vyhodnotit vhodnost výběrů z hebrejské verze označované jako J¹⁸, stručně se budeme zabývat i odkazy na dokument J¹⁷.

¹ Viz „Všechno Písmo je inspirováno Bohem a prospěšné“, 1990, strana 324.

² Celkově je uvedeno 27 odkazů na zdroje „J“. Avšak u dvou z nich se nejedná o hebrejské verze: J²⁰ je konkordance a J²¹ je *The Emphatic Diaglott*, tedy řecko–anglický meziřádkový překlad.

³ O této informaci je více pojednáno v knize *The Tetragrammaton in Hebrew Versions (Tetragrammaton v hebrejských verzích)*, kde je poukázáno na to, že pouze 112 z 237 odkazů na výraz *Jehova* pochází z pasáží v Hebrejských písmech. Tato kniha je dostupná na www.tetragrammaton.org a jiných webových stránkách.

Když si prohlédneme kteroukoliv titulní stranu těchto hebrejských verzí, zjistíme, že byly buď vytvořeny v Anglii organizací s názvem TRINITÁŘSKÁ BIBLICKÁ SPOLEČNOST, nebo byly ve spolupráci s touto organizací publikovány. Proč však *trinitářská* společnost publikuje „Nové zákony“ v hebrejštině? Ortodoxní Židé, kteří popírají, že Ježíš je jejich Mesiášem, jistě nevydávají „Nové zákony“! Co má naproti tomu společného mesiánský⁴ židovský překladatel s Trinitářskou biblickou společností? Nepotřebujeme mnoho času na to, abychom zjistili, že takovýto židovský konvertita si osvojil představu o Ježíši, která se u ortodoxních Židů střetne s extrémním odporem. Židovský národ nepopírá historické události Ježíšova života ani vliv, který měl na svůj vlastní lid a historické události, které následovaly. Ortodoxní židovstvo jednoduše popírá, že Ježíš byl jejich zaslíbený Mesiáš. Mesiánští Židé však obecně přijímají názor, že Mesiáš přišel v těle jako samotný Jehova Bůh.

Proč tedy židovský překladatel vytváří „Nový zákon“, který je vydáván trinitářskou společností? Možná vytušíme, že tento židovský překladatel se pokouší poskytnout takové znění „Nového zákona“, které přesvědčí další Židy, že Ježíš je Mesiáš. Pokouší se o to samozřejmě tím způsobem, že Ježíše nazve a přisoudí mu stejné charakteristické vlastnosti, jaké jsou připisovány Jehovovi, protože právě on pro mnoho mesiánských Židů představuje předpověděného Mesiáše.

Ačkoli nemůžeme automaticky přijmout vše, co je uvedeno výše, můžeme každou hebrejskou verzi pečlivě vyhodnotit, abychom zjistili, zda je zde Ježíš záměrně ztotožňován s Jehovou.

A právě to bude snahou této knihy. Prozkoumáme dvě hebrejské verze a pokusíme se zjistit, jakou používají terminologii: zda takovou, která *ztotožňuje* Ježíše s Jehovou, nebo terminologii, která mezi Ježíšem a Jehovou *rozlišuje*.

⁴ Mesiánský Žid je ten, kdo přijal Ježíš jako svého spasitele. Tomuto výrazu dáváme přednost před výrazem „křesťan“, čímž uznáváme, že židovský věřící se nemusí vzdát svého kulturního dědictví a přijmout křesťanství, aby uznal Ježíše jakožto spasitele Izraele.

2. KAPITOLA: Hebrejské verze a odkazy „J“

Dříve než se podíváme přímo na konkrétní hebrejské verze, potřebujeme si ujasnit, jakým způsobem Bible s názvem *Překlad nového světa* určuje totožnost těchto referenčních zdrojů a jak je následně používá při vlastním překladu.

Tato kapitola poskytne čtenáři stručné vysvětlení ohledně poznámek pod čarou v *Meziřádkovém překladu Království*, jenž je řeckým textovým zdrojem pro *Překlad nového světa*. (Poznámky pod čarou však kupodivu nejsou příliš srozumitelné pro většinu svědků Jehovových, kteří tuto pomůcku používají při svém studiu.) Díky těmto poznámkám pod čarou – též nazývaným odkazy „J“ – roste význam těchto hebrejských verzí pro *Křesťanská řecká písmena Překladu nového světa*.

Meziřádkový překlad Království a poznámky pod čarou v něm obsažené

*Meziřádkový překlad království Řeckých písem*⁵ obsahuje nesmírné množství informací ohledně 237 výskytů jména *Jehova* v Křesťanských řeckých písmech *Překladu nového světa*. Velká část následujících informací pochází z vydání z roku 1969, neboť je z obou variant tou srozumitelnější. (Důležitá PŘEDMLUVA byla ve vydání z roku 1985 zhuštěna.) Vydání z roku 1985 naproti tomu zahrnuje více citací z hebrejských verzí, které nejsou obsaženy v dřívějším vydání.

Systém poznámek pod čarou a odkazů, který je používán v *Meziřádkovém překladu Království*, je srozumitelný a snadno použitelný. Přesto je třeba jej krátce objasnit, aby byl ještě užitečnější. *Meziřádkový překlad Království* obsahuje tři kompletní texty Křesťanských řeckých písem. Hlavní část obsahuje jednak věrnou reprodukci původního řeckého textu založenou na práci Westcotta a Horta, a jednak doslovný meziřádkový anglický překlad. Sloupec vpravo pak obsahuje výsledný text tak, jak je uváděn v *Překladu nového světa*.

Vždy, když se v textu *Překladu nového světa* objeví Boží jméno, připojená hvězdička (tj. *Jehova**) odkazuje na poznámku pod čarou pro takový konkrétní verš. U každé poznámky pod čarou má čtenář k dispozici jednak první skupinu citací, v níž jsou uvedeny hebrejské překlady, které obsahují tetragrammaton, a také druhou skupinu citací, která uvádí řecké rukopisy, v nichž je použito řecké slovo *Kyrios*⁶ (*Pán*).

1. První skupina textových zdrojů se skládá z hebrejských překladů, které používají v uvedených verších tetragrammaton. Tato místa s výskytem יהוה⁷ jsou podporou pro použití anglického překladu výrazem *Jehovah*. Hebrejské překlady jsou označeny jako J¹, J², J³, atd., až do J²⁷. Všechna písmena a znakové symboly jsou uváděna jako odkazy „J“, protože v *Překladu nového světa* podporují použití jména *Jehova*.

⁵ Biblická a traktátní společnost Strážná věž, 1969 a 1985.

⁶ Řecký výraz Κύριος je v Křesťanských řeckých písmech vesměs překládán jako *Pán*. Na toto slovo se odvoláváme v textu jako na **Kyrios** a používáme pravopis, jemuž publikace společnosti Strážná věž dávají přednost.

⁷ Budeme se řídit především vydavatelskými zvyklostmi Strážné věže, která uvádí tetragrammaton bez samohláskových značek. Tetragrammaton je čtyřpísmenný záznam Božího jména v hebrejštině: יהוה.

2. Druhá skupina textových zdrojů se skládá z vybraného počtu raných řeckých rukopisů a arménských, syrských a latinských verzí, které dokládají, že v nich bylo použito řecké slovo **Kyrios** (Pán) (případně **Theos** [Bůh]). Ačkoli každá citace neuvádí všechny rukopisy, řecké rukopisy jsou označeny jedinečným symbolem jim přiděleným, a to **Ⲁ**, A, B, C, D, L, P⁴⁵, P⁴⁶, P⁴⁷, P⁶⁶, P⁷⁴ a P⁷⁵. Latinské a jiné jazykové verze jsou označeny jako Arm, It, Sy, Sy^p, Sy^c, Sy^h, Sy^{hi}, Sy^s, Vg, Vg^c a Vg^s. Tyto rukopisy podporují použití výrazu *Pán* (z řeckého **Kyrios**) v řecké i anglické části *Meziřádkového překladu Království*.

V důležitém úvodu k *Meziřádkovému překladu Království* je každý z těchto odkazů, které jsou uvedeny v poznámkách pod čarou, opatřen stručným popisem a datem vydání. Například J⁷ patřící do první výše uvedené skupiny (což je nejčastěji citovaný dokument) je uveden jako „*Řecká písmena v hebrejštině*“. V tomto případě se jedná o překlad (verzi) z původních Řeckých písem do hebrejštiny; tento překlad byl publikována Eliasem Hutterem z Nurembergu v roce 1599. Z tohoto odkazu „J“ uvedeného v poznámce pod čarou v *Překladu nového světa* nám tedy vyplývá, že jméno *Jehova* v daném verši bylo použito proto, že se vyskytuje v tomto překladu z roku 1599, který byl proveden z původního řeckého textu do novodobé hebrejštiny.

Tatáž poznámka pod čarou ohledně jména *Jehova* zároveň uvádí řecké rukopisy, které jsou vyjmenovány ve druhé skupině a které v tomto *Meziřádkovém překladu Království* podporují znění textu podle Westcotta a Horty. Jejich řecký text je totiž založen na nejlepších dochovaných rukopisech – a tyto rukopisy obsahovaly řecké slovo **Kyrios**, překládané jako *Pán*. Pokud je tedy např. v poznámce pod čarou uvedeno písmeno „B“, což je odkaz na původní řecký rukopis, jedná se o odkaz na rukopis Řeckých písem nazývaný *Vatikánský kodex* (MS č. 1209), což je řecký rukopis ze čtvrtého století. (*Meziřádkový překlad Království* tedy touto citací ukazuje, že uvedený řecký výraz **Kyrios** byl v tomto verši použit již ve čtvrtém století – v letech 301 až 400 n. l.)

Téměř ve všech případech jsou v poznámkách pod čarou uváděny jak odkazy typu „J“ (tedy na jméno *Jehova*), tak i odkazy na výraz **Kyrios**, a to z četných hebrejských verzí (překladů z řečtiny do hebrejštiny) nebo řeckých rukopisů.

Formát Meziřádkového překladu Království

Někteří čtenáři nejsou možná obeznámeni s formátem meziřádkové Bible. Může tedy pro ně být užitečné, když si prohlédnou reprodukci jednoho takového formátu, který se skládá z řeckého textu, doslovného anglického překladu pod každým řeckým výrazem a z *Překladu nového světa* v pravém sloupci.

22 τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα This but whole has happened in order that πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Κυρίου might be fulfilled the (thing) spoken by Lord διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος 23 Ἴδου through the prophet saying Look! ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ The virgin in belly will have and τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ will give birth to son, and they will call the ὄνομα αὐτοῦ Ἰμμανουὴλ ὃ ἐστίν name of him Immanuel; which is μεθερμηνεύομενον Μεθ ἡμῶν ὁ θεός. being translated With us the God. 24 Ἐγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ Having been awakened but the Joseph from τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ the sleep did as directed to him the ἄγγελος Κυρίου καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα angel of Lord and he took along the woman αὐτοῦ of him;	22 All this actually came about for that to be fulfilled which was spoken by Jehovah* 23 "Look! The virgin will become pregnant and will give birth to a son, and they will call his name Immanuel," which means, when translated, "With Us Is God." 24 Then Joseph woke up from his sleep and did as the angel of Jehovah* had directed him, and he took his wife home.

22* Jehovah, J^{1-4,7-14,16-18,22-24,26}, Lord, NB. 24* Jehovah, J^{1-4,7-14,16-18,22-24}, Lord, NB.

Obr. 1: Matouš 1:22-24, formát *Meziřádkového překladu Království*.

Poznámky pod čarou jsou uvedeny na dolním okraji stránky společně pro všechny verše. Obr. 1 ukazuje, jak se verše a jim odpovídající poznámky pod čarou vyskytují v *Meziřádkovém překladu Království* u Matouše 1:22-24.

Poznámky pod čarou odkazující na „J“ a řecké rukopisy

Podíváme-li se nyní na samotné odkazy, pochopíme, co poznámka pod čarou znamená. Poněvadž poznámka pod čarou pro verše 22 a 24 cituje podobné zdroje, informace v Tabulce 1 se vztahuje k oběma veršům. Z této informace se dozvídáme, že tetragrammaton (יהוה) se nachází v každé z hebrejských verzí J¹⁻⁴, J⁷⁻¹⁴, J¹⁶⁻¹⁸, J²²⁻²⁴ a J²⁶. Tyto verze a data jejich překladu⁸ jsou následující:

⁸ *Meziřádkový překlad Království* cituje J¹⁻⁴ jako překlady. Tyto čtyři hebrejské dokumenty však mohou být ve skutečnosti kopiemi a vydáními pocházejícími z Matoušova evangelia v hebrejštině spíše než překlady z řeckého textu, na něž se odvolávají zbylé odkazy „J“. (Viz *The Tetragrammaton and the Christian Greek Scriptures* (česky *Tetragrammaton a Křesťanská řecká písmena*), 5. kapitola, *Matoušovo evangelium v hebrejštině* na www.tetragrammaton.org).

„J“ číslo	Název verze a jméno překladatele	Datum překlady
J ¹	<i>Matouš hebrejsky</i> ; Jean du Tillet.	1555
J ²	<i>Matouš hebrejsky</i> ; Shem-Tob-ben-Shaprut.	1385
J ³	<i>Matouš a Židům hebrejsky</i> ; Sebastian Munster.	1537
J ⁴	<i>Matouš hebrejsky</i> ; Johannes Quinquarboreus	1551
J ⁷	<i>Křesťanská řecká písmata hebrejsky</i> ; Elias Hutter	1599
J ⁸	<i>Křesťanská řecká písmata hebrejsky</i> ; William Robertson	1661
J ⁹	<i>Čtyři evangelia přeložená z Latinské Vulgaty</i> ; John Baptist Jonah	1639
J ¹⁰	<i>Revize překladu evangelií od Huttera-Robertsona</i> ; Richard Caddick	1800
J ¹¹	<i>Řecká písmata v hebrejštině</i> ; T. Fry, G.B. Collyer a další	1817
J ¹²	<i>Křesťanská řecká písmata</i> ; W. Greenfield	1831
J ¹³	<i>Křesťanská řecká písmata v hebrejštině</i> ; A. McCaul a další	1838
J ¹⁴	<i>Křesťanská řecká písmata v hebrejštině</i> ; John Christian Reichardt	1846
J ¹⁶	<i>Křesťanská řecká písmata v hebrejštině</i> ; John Christian Reichardt and Joachim H. R. Blesenthal	1866
J ¹⁷	<i>Křesťanská řecká písmata</i> ; Franz Delitzsch	1877
J ¹⁸	<i>Křesťanská řecká písmata v hebrejštině</i> ; Isaac Salkinson	1885
J ²²	<i>Křesťanská řecká písmata v hebrejštině</i> ; Sjednocené biblické společnosti	1979
J ²³	<i>Křesťanská řecká písmata</i> ; J Bauchet	1975
J ²⁴	<i>Doslovný překlad Nového zákona</i> ; Herman Heinfetter	1863
J ²⁶	<i>Žalmy a Matouš 1:1-3:6</i> ; Anton Margaritha	1533

Tabulka 1: Hebrejské verze podporující použití výrazu *Jehova* u Matouše 1:22 a 24.

Na základě těchto veršů je vytvořen podobný (ačkoliv kratší) seznam⁹ ohledně výrazu **Kyrios**, který je vesměs přeložen jako *Pán*. V následující tabulce si opět povšimněte data, kdy byly kopie těchto raných řeckých rukopisů vytvořeny:

⁹ Počet odkazů na pasáže s výrazem **Kyrios** (nebo *Pán*) je v *Meziřádkovém překladu Království* nižší pouze proto, že vydavatelé se rozhodli citovat pouze z několika existujících řeckých rukopisů, přestože jich dnes je dostupných přes 5000. Všechny řecké rukopisy mají společné to, že před používáním tetragrammatonu dávají přednost řeckému **Kyrios** (nebo **Theos** [Bůh]). Za pomoci souboru textů Křesťanských řeckých písem vydaných Sjednocenými biblickými společnostmi (*A Textual Commentary on the Greek New Testament*), které uvádějí všechny textové varianty citovaných řeckých rukopisů, bylo prověřeno všech 237 odkazů s ohledem na výraz *Jehova*. Tato publikace uvádí všechny uznávané varianty Řeckých písem, z nichž si překladatelé vybírají. Následující výčet zahrnuje každý z odkazů na výraz *Jehova*: Je zde vedena diskuze ohledně 71 z 237 odkazů, neboť mezi některými dostupnými řeckými texty existují určité textové variace. Avšak žádná z těchto 71 verzí nezmiňuje přítomnost tetragrammatonu, a proto není považována za textovou

Symbol rukopisu **Název rukopisu** **Datum opisu**

Symbol rukopisu	Název rukopisu	Datum opisu
Σ	<i>Sinajský kodex, raný řecký rukopis</i>	301-400 n. l.
B	<i>Vatikánský kodex (MS No, 1209), raný řecký rukopis</i>	301-400 n. l.

Tabulka 2: Řecké slovo **Kyrios** podporující použití výrazu *Pán* u Matouše 1:22 a 24

Srovnání dat používaných podkladů

Chceme-li si jednoduše prověřit poznámky pod čarou použité v *Meziřádkovém překladu Království*, měli bychom se zaměřit na data uvedená u používaných pokladů, rukopisů/verzí, jež v překladu Křesťanských řeckých písem podporují buď použití výrazu **Kyrios** (*Pán*), nebo použití tetragrammatonu.

Nejprve si musíme položit následující otázku: „Který z těchto podkladů nám s největší pravděpodobností nejlépe odhalí, jaké výrazy byly použity původními pisateli Písem?“ Nejlepší důkaz získáme, pokud se podíváme do četných starověkých rukopisů, které byly pořízeny během prvních 100 až 200 let z původního řeckého textu, nebo bude nejlepší důkaz pocházet z verzí, které byly přeloženy cca 1300 – 1900 let poté, co byly napsány originální rukopisy? Je patrně zbytečné dodávat, že čím starší rukopis je, tím více se přibližuje originálnímu textu. Jistě lze poukázat na skutečnost, že ve velmi starých rukopisech se vyskytly úpravy, i když i ty lze často na základě průzkumu velkého množství rukopisů vysledovat. Všeobecně však platí, že čím má rukopisný důkaz blíže k původním dokumentům, tím existuje menší pravděpodobnost, že se v něm vyskytnou chyby vzniklé při opisování.

Naši pozornost by však měla ihned upoutat skutečnost, že poznámky pod čarou v *Meziřádkovém překladu Království* poskytují důkaz, že v původních rukopisech byl používán řecký výraz **Kyrios** – který se překládá jako *Pán* – což vidíme z rukopisů pořízených již v roce 200 n. l. a celkem běžně z těch, které pocházejí z let 300 – 400 n. l.

Naproti tomu však podklady pro použití tetragrammatonu pocházejí z hebrejských verzí, což jsou překlady určené židovským čtenářům; tyto překlady byly přitom provedeny z týchž rukopisů, o kterých víme, že *neobsahují* tetragrammaton. A navíc byly tyto hebrejské překlady (překlady z řečtiny do hebrejštiny) vytvořeny relativně nedávno, a to až koncem 13. století.¹⁰

variantu k žádnému známému řeckému rukopisu. Jelikož zde navíc není zmínka ani o zbylých 166 odkazech, jsme si jisti, že neexistuje žádný podklad pro textové varianty ohledně kteréhokoliv z 237 odkazů na výraz Jehova. Diskuze ohledně toho, zda dát v konkrétním verši přednost použití výrazu **Kyrios** (Κύριος) [*Pán*] nebo **Theos** (θεός) [*Bůh*], se zde však vede celkem 31krát, z čehož vyplývá, že v těchto 31 verších jsou v různých rukopisech použity jak výrazy **Kyrios**, tak i **Theos**.

¹⁰ Další publikace, které zevrubně rozebírají otázky týkající se hebrejských verzí, jsou zdarma dostupné na www.tetragrammaton.org a www.rozcesti.org. Podrobněji viz *The Tetragrammaton in Hebrew Versions (Tetragrammaton v hebrejských verzích)* nebo *The Tetragrammaton in the Christian Greek Scriptures (Tetragrammaton v Křesťanských řeckých písmech)*.

3. KAPITOLA: *Překlad nového světa* používá trinitářské hebrejské verze

Je překvapivé, že překladatelský výbor *Překlada nového světa* použil hebrejské verze vydané Trinitářskou biblickou společností a jejími společníky jako zdroje odkazů typu „J“. Hlavními vydavateli těchto verzí v hebrejštině jsou totiž misijní společnosti, které se snaží šířit křesťanství mezi Židy. Do dnešního dne vydala LONDÝNSKÁ ŽIDOVSKÁ SPOLEČNOST verze J¹¹, J¹³ a J¹⁶, SPOLEČNOST PRO ŠÍŘENÍ SVATÝCH PÍSEM MEZI ŽIDY vydala J¹⁷ a TRINITÁŘSKÁ BIBLICKÁ SPOLEČNOST vydala J¹⁸. Porovnáním titulních stránek těchto anglických verzí zjistíme, že vydavatelé J¹⁷ a J¹⁸ na těchto verzích pracovali společně.

Překladatelský výbor *Překlada nového světa* dal jasně najevo svoji důvěru v hebrejské verze, jimž dal v *Meziřádkovém překladu Království* přednost před původním řeckým textem. Je tedy zřejmé, že tyto hebrejské verze pro překladatele představují ohledně 237 odkazů na výraz *Jehova* vyšší autoritu než nejlepší starověké řecké rukopisy, které univerzálně používají výraz **Kyrios**¹¹. Navíc jsou tyto verze kvůli minimálně 237 výskytům výrazu *Jehova* v *Křesťanských řeckých písmech Překlada nového světa* postaveny na úroveň inspirovaného Písma¹². Proto musíme tyto verze důkladně prozkoumat; nestačí totiž pouze vidět, že *obsahují* tetragrammaton, ale chceme také zjistit, jakým způsobem tetragrammaton a jiné tituly Boha *používají*. Za tímto účelem je třeba nejenom se seznámit s odkazy, které překládají **Kyrios** jako *Jehova*, ale také vyhodnotit verše, které odkazují na hebrejské tituly Boha ve znění **Adonai**. V ideálním případě bychom měli prověřit všech 25 hebrejských verzí, které v *Křesťanských řeckých písmech Překlada nového světa* byly použity pro podporu¹³ tetragrammatonu. Máme však k dispozici pouze dvě tyto hebrejské verze. Avšak i ty nám mohou pomoci lépe pochopit význam výrazů zvolených překladateli hebrejských verzí.

Adonai a Adonenu v doplňujících poznámkách v Dodatku

Překlad nového světa se studijními poznámkami z roku 1984 obsahuje několik dodatků týkajících se Božího jména v hebrejštině i další témata ohledně hebrejštiny. Ve zbývajících částech této knihy si proto budeme ověřovat hebrejské výrazy, které jsou uvedeny v dodatku tohoto vydání se studijními poznámkami. Téměř ve všech případech jsou hebrejské výrazy přepsány doslovně latinkou, aniž by byly doprovázeny také hebrejskými písmeny. Ukažme si to na jednom příkladu, kdy výraz **Adonai** zapsaný hebrejskými písmeny (dodatek 1B) neobsahuje doprovodné samohláskové znaky. Obecně budeme pro popis hebrejského textu používat latinku, a to po vzoru společnosti Strážná věž. Při přepisu hebrejského textu z J¹⁷ nebo J¹⁸ budeme kvůli větší přesnosti vkládat znaky pro samohlásky, což usnadní čtení tohoto textu těm, kteří umí číst hebrejštinu. V některých případech budeme buď převádět písmena napsaná latinkou do hebrejského textu tak, jak to dělá společnost Strážná věž, nebo přepíšeme hebrejské slovo latinkou. Tak bude dané slovo zapsáno co nejpřesněji.

¹¹ Řecké slovo **Kyrios** se v Řeckých písmech *Meziřádkového překladu Království* vyskytuje 714krát a je přeloženo 651krát jako *Pán*, což je titul Ježíše. Tento výraz je v 62 případech použit k označení osob. V těchto případech jej *Překlad nového světa* překládá různými způsoby, např. jako „pán“, „mistr“, „majitel“ (a jednou je užito slovo *páni*). *Překlad nového světa* jej 223krát překládá jako *Jehova*.

¹² Normálně bychom kladli důraz na původní řecký text jako na ten, který byl inspirován. Když je však jako základ použit nějaký pozdější překlad do hebrejštiny, který používá určitý výraz, jež není obsažen v žádném dostupném původním řeckém textu, *takový překlad se potom sám stává vyšší autoritou než původní text*.

¹³ Textovou podporou rozumíme odkazy na verze „J“.

Následující stručné vysvětlení je určeno pro čtenáře, který nezná situaci ohledně důležitosti používání Božího jména. Boží jméno se hebrejským písmem píše יהוה (JHWH). *Překlad nového světa* (a několik dalších anglických Biblí) vhodně překládá tato čtyři hebrejská písmena (tetragrammaton) anglickým výrazem *Jehovah* [*Jehova*]. Naopak hebrejský výraz *Adonai* není jméno, ale jedná se spíše o titul. Jak je však patrné z níže uvedené citace, během určitých období židovské historie se výraz *Adonai* používal namísto Božího jména, protože čtenáři nesměli Boží jméno יהוה používat.

Dodatek 1B v *Překladu nového světa se studijními poznámkami*, strana 1562, česky, popisuje výraz *Adonai* následovně:

„Od nepaměti židovská pravidla určovala, že se nevyslovitelné jméno má místo יהוה [JHWH] vyslovovat *Adonai*, jako kdyby bylo zapsáno אדני [‘Adho-nai’]. Opisovači tedy považovali za nejpřirozenější uvést zde náhradní výraz vyslovovaný místo tetragrammata, které vyslovovat nesměli.“

V následujícím textu budeme tedy považovat אדני (či אֲדֹנָי s moderními hláskovými znaky) za slovo *Adonai*.

Adonai pochází ze slova *Adon* (אָדוֹן). Potřebujeme porozumět i významu druhého slova, které také pochází z podstatného jména *Adon* – výraz *Adonenu*. *Adonenu* je odvozeno z *Adon* pomocí přípony (čteno zprava doleva) *-enu* (עֲנִי), kdy přidáním přivlastňovacího zájmena *náš* vzniká *Adonenu* (אֲדֹנֵינוּ) neboli „náš Pán“. (Viz dodatek 3B, strana 1572 v *Překladu nového světa se studijními poznámkami*, vysvětlení přípony „our“ – „náš“.)

Adonai a Adonenu v textu Trinitářské biblické společnosti

Než budeme pokračovat, je třeba si vysvětlit rozdíl mezi *Adonai* a Ježíšovým obvyklým titulem *Adonenu*. *Adonai* je přeloženo v Hebrejských písmech *Překladu nového světa* jako *Svrchovaný Pán*. Dodatek 1E (česky strana 1567) v *Překladu nového světa se studijními poznámkami* z roku 1985 uvádí:

Hebrejské slovo *Adho-nai* bez dodatečné přípony se vždy vztahuje na Jehovu Boha a označuje jeho svrchovanou moc. Proto je vhodné překládat je výrazem „Svrchovaný Pán“.

Když Mojžíš ve 2. Mojžíšově 4:10 a 13 oslovuje Boha za použití hebrejského výrazu *Adonai*, říká zde dvakrát „Omluv mne, Jehovo“¹⁴. Vhodným překladem zde však je *Pán* (*Mistr*), nebo jak je obecně překládáno v odkazu na výraz *Jehova*, *Svrchovaný Pán*.

V hebrejské verzi označené jako J¹⁸ je však na Ježíše všeobecně aplikováno označení *Adonenu*. Příklad, kdy je *Adonenu* použito k označení Ježíše, nacházíme v 1. Tesalonickým 1:1.¹⁵ Český slovosled podle *Překladu nového světa* zní:

פּוֹלוֹס וְסִלְוָנוֹס וְטִימוֹתֵיוֹס אֶל־עֲדַת הַתְּסַלּוֹנִיקִי הַדְּבָרִי
בְּאֵלֵהי אֲבִינוּ וּבְזִשְׁנֵע הַמְּשִׁיחַ אֲדֹנֵינוּ חֲסֵד לְךָ וְשָׁלוֹם:

Pavel a Silvanus a Timoteus sboru Tesaloničanů ve spojení s Bohem, Otcem,
a [naším] Pánem (*Adonenu* [אֲדֹנֵינוּ]) Ježíšem Kristem.

¹⁴ Ohledně možných alternativ čtení Božího jména, viz Dodatek 1B, strana 1562 v *Překladu nového světa se studijními poznámkami* z roku 1984.

¹⁵ V 1. Tesalonickým 1:8 používá tato hebrejská verze Boží jméno (יְהוָה), které je přeloženo v *Překladu nového světa* jako *Jehova*. Je zajímavé, že anglická část tohoto hebrejsko-anglického svazku překládá hebrejské (יְהוָה) ve verši 8 jako *Pán*. Je zřejmé, že tato hebrejská verze nerozlišuje mezi výrazy יְהוָה a Ježíš.

V mnoha případech, kdy verš hovoří s určitostí o Ježíšovi, používá tato hebrejská verze při překladu řeckého výrazu **Kyrios** hebrejský výraz **Adonenu**. A právě výraz **Adonenu** je použit v našem prvním příkladu z 1. Tesalonickým 1:1. Následují další příklady. Ačkoli zde není obsažen celý hebrejský text, uvádíme hebrejský výraz, který byl použit v hebrejském textu¹⁶ v závorce. Povšimněte si, že všechny tyto verše používají výraz **Adonenu** (אֲדֹנֵינוּ) k označení Ježíše jako *našeho Pána*.

Kéž vám přibývá nezasloužená laskavost a pokoj přesným poznáním Boha a Ježíše, našeho Pána (**Adonenu** [אֲדֹנֵינוּ]). (2. Petra 1:2)

Božímu sboru, který je v Korintu, vám, kteří jste byli posvěceni ve spojení s Kristem Ježíšem, povoláním za svaté, spolu se všemi, kdo všude vzývají jméno našeho Pána (**Adonenu** [אֲדֹנֵינוּ]), Ježíše Krista. (1. Korintským 1:2)

Když byl jednou na nějakém místě a modlil se, kdosi z jeho učedníků mu řekl, když přestal: „Pane (**Adonenu** [אֲדֹנֵינוּ]), nauč nás, jak se modlit, právě jako Jan také vyučoval své učedníky.“ (Lukáš 11:1)

*Z těchto čtyř příkladů je zřejmé, že hebrejská verze J¹⁸ používá hebrejský výraz **Adonenu**, když pojednává o Pánu (Ježíši).*

Adoni – naprosto odlišný výraz

Na závěr této kapitoly je tedy třeba, abychom byli schopni rozlišovat mezi dvěma výrazy, které se liší pouze ve svých samohláskových znacích. **Adoni**, jež je psáno hebrejsky אֲדֹנִי, může být použito jako oslovení muže „pane“. Hebrejská verze J¹⁸ jej také takto používá, a to často v případech, kdy lidé oslovují Ježíše.

A pohledme, Fénicianka z těch krajů vyšla a nahlas křičela a říkala: „Smiluj se nade mnou, Pane (**Adoni** [אֲדֹנִי]), Synu Davidův. Má dcera je silně posedlá démony.“ ...Když žena přišla, vzdávala mu poctu a řekla: „Pane (**Adoni** [אֲדֹנִי]), pomoz mi!“ Odpověděl a řekl: „Není správné brát chléb dětem a házet ho psíkům.“ Řekla: „Ano, (**Adoni** [אֲדֹנִי]), ale psíci přece jedí z drobtů, které padají ze stolu jejich pánů.“ (Matouš 15:22, 25-27).

Adonai (אֲדֹנָי) je tedy naprosto odlišný výraz než **Adoni** (אֲדֹנִי), a tyto dva výrazy by neměly být zaměňovány. Přečtěte si však, co uvádí Dodatek 1E v *Překladu nového světa se studijními poznámkami*. (Viz citace na straně 13 této knihy.). Protože u samohlásek nebyly použity žádné značky pro výslovnost (hebrejské slovo ve vydání se studijními poznámkami v Dodatku 1B má podobu אֲדֹנִי), mohli bychom připustit poznámku vydavatele, že lze používat buď **Adonai** (אֲדֹנָי) nebo **Adoni** (אֲדֹנִי). Navíc je třeba podotknout, že pomocí Dodatku 1B by bylo možné snadno „prokázat“, že velké množství veršů v této hebrejské verzi oslovuje Ježíše titulem, který „vždy pojednává o Jehovovi Bohu, a tak poukazuje na jeho svrchovanou moc“. V této knize se však nebudeme zabývat nepřesnostmi takového druhu.

¹⁶ Tyto verše jsou citovány za použití českého slovosledu v *Překladu nového světa*, a zároveň uvádějí hebrejské výrazy použité v této hebrejské verzi. V každém z těchto případů je hebrejské slovo přeloženo z řeckého **Kyrios**.

4. KAPITOLA: Překlady z Hebrejských verzí je dáována přednost

Chceme nyní navázat na předchozí kapitolu, která pojednávala o skupině hebrejských slov příbuzných slovu **Adon**. Nyní budeme zkoumat, jak jsou tyto výrazy používány v hebrejské verzi s označením J¹⁸. Jakému překlady dají vydavatelé trinitářské Bible přednost, co se týká osoby Krista? *Oddělí* vydavatelé trinitářské Bible od sebe osobnosti představované Božím jménem (יהוה) a **Kyrios**, nebo je spolu *ztotožní*? (Je zřejmé, že *Překlad nového světa* jejich totožnost *odděluje*, protože se chce vyhnout tomu, aby byl Otec ztotožňován s Ježíšem.)

Na straně 18 v Předmluvě k *Meziřádkovému překlady Království* vydanému v roce 1969 překladaelé uvádějí:

Pokud jde o citace z Hebrejských písem, kde se objevuje [Boží] Jméno, *překladaelé do hebrejštiny neměli jinou možnost, než přeložit ky'rios nebo the-os' zpět do jeho původní podoby tetragrammatonu יהוה*. (Zdůrazněno námi.)

Tuto skutečnost si lze snadno ověřit v kterékoli hebrejské verzi. Pokud například vezmeme v úvahu všechny poznámky pod čarou v *Meziřádkovém překlady Království*, které odkazují na J¹⁸, nalezneme v citacích takto označených veršů tetragrammaton. Očekávali bychom, že všechny odkazy „J“ v *Meziřádkovém překlady Království* jsou korektní a že každá z těchto hebrejských verzí používá tetragrammaton tak, jak je to v *Předmluvě* uvedeno.¹⁷

Přestože tento výše uvedený výrok obecně platí, není tomu tak ve všech případech! Existují dvě výjimky, které stojí za povšimnutí. Jak 1. Petra 2:3, tak 1. Petra 3:15 byly pro překladaele *Překlady nového světa* skutečně velkým problémem. Věnujme se však prozatím pouze tomu, proč dali překladaelé přednost trinitářské Bibli.

Výrok v 1. Petra 2:3 cituje Žalm 34:8, který říká:

„Ochutnejte a uvidíte, že Jehova (יהוה) je dobrý, ó lidé.“

Je zajímavé sledovat, jak je tento verš přeložen v hebrejské verzi. 1. Petra 2:3 zní v této verzi v hebrejštině i angličtině (a češtině) takto:

	אֲדֹנָינוּ	אֲדֹנָינוּ בְּאֵמֶת וּבְרַחֲמֵי טַעֲמֻדָּתַי כִּי־טוֹב
If so be ye have tasted that [our]	Lord	is gracious.
Za předpokladu, že jste okusili, že	Pán	je laskavý.

Hebrejská verze použitá pro podporu výrazu *Jehova*, na niž je odkaz v *Překlady nového světa*, tedy překládá řecké slovo **Kyrios** hebrejským výrazem **Adonenu** (אֲדֹנָינוּ), přičemž se jedná o citaci z hebrejských písem, o kterých je známo, že používají Boží jméno (יהוה).¹⁸ V tomto

¹⁷ K tomuto tvrzení existuje jedna výjimka. Je jí Shem-Tobova verze, která namísto tetragrammatonu dává přednost používání opisu (perifráze) „To Jméno“. Proto tedy všechny odkazy na J² u Matouše nepojednávají o יהוה, ale spíše o „Tom Jménu“. Společnost Strážná věž nedávno potvrdila, že u Matouše v J² jsou používány perifráze, avšak současná vydání *Meziřádkového překlady Království* (MPK) se o tom nezmiňují.

¹⁸ Jiný odkaz na „J“ najdeme v *Konkordanci k Řeckému zákonu* od Moultona a Gedena, který je v *Meziřádkovém překlady Království* (MPK) označen jako J²⁰. Zde je u 1. Petra 2:3 citován Žalm 34:8, kde se vyskytuje יהוה. Navzdory tvrzení překladaelského výboru, že takový verš by měl být přeložen jako *Jehova*, protože se jedná o citaci verše z Hebrejských písem, který používá יהוה, výbor tentokrát ignoruje své vlastní pravidlo a překládá tento verš jako *Pán*, protože se jedná o odkaz na Ježíše. (Pro podrobnější informace, viz citaci na začátku této kapitoly, která je ze strany 18 v MPK.)

případě tedy uvedená hebrejská verze jasně ztotožňuje Ježíše s „Jehovou Bohem“ ze Žalmu 34:8. Hebrejští překladatelé zde potvrdili, že tím, o kom se v uvedeném verši píše, je Ježíš. Učinili tak tím, že v doprovodném anglickém překladu používají slovo *Pán*. (Ježíš je skutečně tím, o němž se v 1. Petra 2:3 hovoří, protože on je ten „živý kámen... odmítnutý... lidmi“.) Jak jsme si vysvětlili v předchozí kapitole, slovo *Adonenu* (אֲדֹנָינוּ) představuje titul *náš Pán*, a ten je v tomto hebrejském překladu nejčastěji používán pro označení Ježíše.

V 1. Petra 3:15 opět vidíme, že překladatelé dávají přednost této hebrejské verzi. Úvodní část tohoto verše v hebrejštině a angličtině (češtině) zní:

	אתו תקדישו בלִּסְבָּבְךָ	אֲדֹנָינוּ	אֱלֹהֵי הַמָּשִׁיחַ
But sanctify the	[Messiah: אֱלֹהֵי הַמָּשִׁיחַ]:our	Lord	God in your hearts:
Ale posvěcujte	[Mesiáše (אֱלֹהֵי הַמָּשִׁיחַ) našeho]	Pána	Boha ve svých srdcích:

Tato hebrejská verze bezpochyby používá Ježíšův titul *Pán*, a to ve verši, který je opět citován z Hebrejských písem a používá Boží jméno (יהוה). Samozřejmě, že pouhé dva příklady je příliš malý počet ve srovnání s celkem přibližně 90 verši v Křesťanských řeckých písmech, která citují z Hebrejských písem za použití tetragrammatonu. Není však pravda, co uvádí následující tvrzení:

Pokud jde o citace z Hebrejských písem, kde se objevuje [Boží] Jméno, překladatelé do hebrejštiny neměli jinou možnost, než přeložit ky'rios nebo the-os' zpět do jeho původní podoby tetragrammatonu יהוה.

Tvrzení „neměli jinou možnost, než“ ve výše uvedené citaci je nepravdivé. Nejméně ve dvou případech použili překladatelé této hebrejské verze citace z Hebrejských písem obsahující tetragrammaton (יהוה) a přeložili יהוה jako titul označující Ježíše ve významu „náš Pán“ (Adonenu [אֲדֹנָינוּ]).

Potvrzení ohledně prohlášení překladatelského výboru

Naproti tomu v J¹⁷ nacházíme zajímavé potvrzení ohledně toho, co prohlašuje překladatelský výbor *Překladu nového světa*. Překladatel verze J¹⁷ si totiž uvědomuje, že u 1. Petra 3:15 se skutečně jedná o citaci z Izajáše 8:13, která používá Boží jméno. Proto tedy přeložil řecké slovo *Kyrios* výrazem יהוה. Tato pasáž je také ověřena v J²⁰ s tím, že se jedná o citaci z Izajáše 8:13.

První část tohoto verše se objevuje jak v J¹⁷, tak v *Překladu nového světa* následovně:

	אֱלֹהֵי אֱתוֹת וּמוֹפְתִים	אֲדֹנָינוּ
But sanctify the Christ as	Lord (JHVH) in YOUR hearts.	
Ale posvěcujte Krista jako	Pána (JHVH) ve SVÝCH srdcích.	

Překladatelský výbor *Překladu nového světa* ale ve svém výsledném překladu tohoto verše do angličtiny nepoužil výraz *Jehova*, ačkoliv hebrejská verze zde tetragrammaton používá. A navíc překladatelé pochybili, když nepoužili výraz *Jehova*, přestože poznámka pod čarou v *Meziřádkovém překladu* Království ohledně odkazů na „J“ uvádí zdroje J⁷, J⁸, J¹², J¹³, J¹⁴, J¹⁶ a J¹⁷ jakožto verze obsahující tetragrammaton.

HaAdhon v textu Trinitářské biblické společnosti

V hebrejské verzi J¹⁸ nacházíme další neobvyklé překlady slov.

Než se však začneme těmito pasážemi zabývat, ověříme si jinou citaci z Dodatku 1H v *Překladu nového světa se studijními poznámkami*, kde je řečeno:

Pokud titulu 'A-dhón', [אֲדוֹן] „Pán“, předchází určitý člen ha, [הַ] vzniká výraz ha-'Adhón', [הַאֲדוֹן] „[pravý] Pán“. V *M* je použitím určitého členu *ha* před titulem 'A-dhón' uplatnění tohoto titulu omezeno výlučně na Jehovu Boha. (Pozn.: „M“ – Masoretský hebr. text.) [Hebrejský text přidán.]¹⁹

Čtenář by byl překvapen, kdyby si prostudoval verze J¹⁷ i J¹⁸ a zjistil, že překladatelé často používali titul určený samotnému Jehovovi k označení Pána Ježíše. V mnoha případech lze tuto skutečnost zjistit v rámci hebrejském textu pouze z kontextu. (To znamená, že v hebrejské pasáži, která hovoří především o Ježíši, je použito אֲדוֹן. V některých případech je možné tuto pasáž přizpůsobit a střídavě používat výrazy *Pán* a *Jehova*. V jiných případech je ovšem tím, o kom se hovoří, *Pán* Ježíš, a text tedy nelze chápat tak, že by šlo o *Jehovu*.) V případě všech textů, které jsme použili jako příklad, však doprovodný anglický text publikovaný jako nedílná součást J¹⁷ i J¹⁸ zahrnuje anglické slovo *Lord* [*Pán*].

Následující příklady jsou citovány nejprve ve znění podle *Překladu nového světa* a ihned ve znění podle verze J¹⁸ (v českém překladu). Hebrejský výraz, který je v dané verzi použit, je vložen do českého textu přímo hebrejsky a v závorce je uvedena jeho transkripce, tedy přepis latinkou. Mohli bychom pochopitelně uvést mnoho dalších podobných příkladů.

Mějme na mysli tvrzení Dodatku 1H v *PNS se studijními poznámkami*, str. 1569 (česky):

אֲדוֹן (*haAdohn*) je omezeno výlučně na Jehovu Bohu s významem *Svrchovaný Pán JHVH*.

1. Korintským 4:19 **PNS**: Ale chci k vám záhy přijít, jestliže **Jehova** bude chtít.
1. Korintským 4:19 **J¹⁸**: Ale chci k vám záhy přijít, jestliže אֲדוֹן (*haAdohn*) bude chtít.

1. Korintským 11:23 **PNS**: Že **Pán** Ježíš v tu noc, ve které měl být vydán, vzal chléb.
1. Korintským 11:23 **J¹⁸**: Že אֲדוֹן (*haAdohn*) Ježíš v tu noc, ve které měl být vydán, vzal chléb.

Filipanům 2:11 **PNS**: A aby každý jazyk otevřeně uznával, že Ježíš Kristus je **Pánem** ke slávě Boha, Otce.

Filipanům 2:11 **J¹⁸**: A aby každý jazyk otevřeně uznával, že Ježíš Kristus je אֲדוֹן (*haAdohn*) ke slávě Boha, Otce.

Lukáš 24:34 **PNS**: **Pán** byl skutečně vzbuzen a objevil se Šimonovi!

Lukáš 24:34 **J¹⁸**: אֲדוֹן (*haAdohn*) byl skutečně vzbuzen a objevil se Šimonovi!

Pozorně si prosím povšimněte, jak překladatelský výbor *Překladu nového světa* zachází s tímto hebrejským výrazem. Podle jejich vlastního gramatického pravidla je *haAdohn* אֲדוֹן přeloženo v 1. Korintským 4:19 a v 1. Korintským 7:17 jako *Jehova*. (Viz dodatek této knihy ohledně 1. Korintským 7:17.) Když si však jednoduše ověříme v *Překladu nového světa* zbývající tři verše uvedené v příkladech výše, zjistíme, že překladatelský výbor *Překladu nového světa* se neřídil svým vlastním pravidlem v 1. Korintským 11:23, Filipským 2:11 či v Lukášově evangeliu 24:34. Z dalších informací uvedených na konci této knihy zjistíme, že

¹⁹ Čtenář by si měl být vědom, že většina hebrejských učenců přijímá toto vyjádření s výhradami. Avšak vzhledem k tomu, že se jedná o zásadu, kterou se tvůrci *Překladu nového světa* řídili v případě překladu Hebrejských písem, očekávali bychom, že tato zásada bude stejným způsobem aplikována na používání hebrejských verzí při tvorbě Křesťanských písem *Překladu nového světa*.

jen samotná kniha 1. Korintským obsahuje **haAdohn** 19krát. Ale z těchto 19 výskytů je v *Překladu nového světa* 16 přeloženo jako *Pán* a 3 jako *Jehova*. (Ohledně diskutovaných pasáží z 1. Korintským viz přílohu této knihy: **HaAdohn** v J¹⁷ – První Korintským.)

HaAdohn [חַדְוָה] je v těchto dvou hebrejských verzích často používáno v souvislosti s Ježíšem. Překladatelský výbor *Překladu nového světa* uvádí, že **haAdohn** znamená „[pravý] Pán“ [a že] použití určitého členu *ha* před titulem 'A-dohn' vymezuje použití tohoto titulu výlučně pro Jehovu Boha“. Tento termín se však v těchto hebrejských verzích vyskytuje velmi často. Čtenář by si tedy měl uvědomit, že tyto hebrejské verze používají **haAdohn** často a že jej používají pro Ježíše.

Je velmi znepokojující zjistit, že překladatelský výbor *Překladu nového světa* přeložil **haAdohn** ve dvou případech ověřených touto studií jako *Jehova*, ale ve většině případů, kde hebrejské verze používají **haAdohn**, aby nás ujistily o božské přirozenosti Ježíše, jej přeložili jako *Pán*.

Další poznatky na základě informací v příloze

Mnoha věcem porozumíme ještě hlouběji na základě informací z J¹⁷ uvedených v příloze této knihy. Tyto informace jsou shrnuty v tabulce nazvané *Soupis všech výskytů výrazu Kyrios v 1. Korintským*. Nejprve si můžeme ověřit, že „J“ odkazy přesně uvádějí, kde se v této hebrejské verzi vyskytuje יהוה. Poznámka pod čarou ohledně odkazů na „J“ v *Meziřádkovém překladu Království* uvádí 8 příkladů יהוה z 1. Korintským, které si můžeme v textu ověřit.

V souvislosti s 1. Korintským rovněž zjistíme, že samotné slovo **Kyrios** z *Meziřádkového překladu Království* je v *Překladu nového světa* přeloženo 15krát jako *Jehova* a 51krát jako *Pán*. Pokud každý případ prozkoumáme do hloubky, zjistíme, že J¹⁷ překládá **Kyrios** podobným způsobem - buď jako יהוה, nebo **haAdohn**. (Třikrát jako יהוה a 16krát jako **haAdohn**.) Avšak pokud u každého případu vezmeme v úvahu jeho doprovodný anglický překlad, zjistíme, že cílem hebrejské verze není zřetelně od sebe rozlišit výrazy **haAdohn** a יהוה. Výraz *Pán* používá J¹⁷ v souběžném anglickém překladu bez problému jak pro **haAdohn**, tak pro יהוה.

K dalšímu nečekanému zjištění dojdeme, když kriticky posoudíme dodatkovou informaci z J¹⁷. Zjistíme, že v 1. Korintským 4:19, 10:9, 21 (dvakrát), 22 a 11:32 spolu hebrejské verze nesouhlasí ohledně překladu řeckého slova **Kyrios** jako יהוה. Tudíž podle „J“ odkazu v 10:9 a 11:32 existují pouze tři verze, které skutečně používají יהוה. Ve třech dalších případech si odpovídají pouze čtyři hebrejské verze. Opačně to tedy znamená, že zbylých 22 verzí (nebo 21 verzí, z nichž jsou čtyři citace) neobsahuje tetragrammaton. Zjišťujeme tedy, že překladatelský výbor neobjasnil jedno důležité kritérium svého překladu. Jak silnou podporu potřebovali překladatelé k tomu, aby známý výraz *Pán* v řeckém textu *Meziřádkového překladu Království* zaměnili za výraz *Jehova*? Bylo třeba, aby si odpovídaly všechny hebrejské verze, nebo stačilo, aby pouhé tři hebrejské verze natolik ovlivnily překladatelský výbor, že jim dal přednost, přestože všechny ostatní verze používají odlišný výraz? Důležitost tohoto překladatelského kritéria je obzvláště zřejmá u 1. Korintským 10:9. Pokud by v 1. Korintským 10:9 *Překlad nového světa* nepoužil výraz *Jehova*, tento verš by úzce ztotožnil Ježíše s Jehovou z Hebrejských písem.

Žádný z těchto komentářů nepodporuje teologické upřednostnění verze J¹⁷. Ale určitě si můžeme položit následující otázku: Proč si překladatelský výbor *Překladu nového světa* vybral právě tyto hebrejské verze, když jasný záměr nejméně dvou z nich je ztotožnit Ježíše jakožto **haAdohn** s יהוה?

Ztotožnění יהוה s Pánem v J¹⁷ a J¹⁸

Některé z hebrejských verzí vytvořených v anglicky mluvících zemích byly vytištěny jako dvojjazyčné překlady. Znamená to, že obsahují jak hebrejský, tak i anglický souběžný text. Nejedná se však o meziřádkové překlady s doslovným překladem – na jedné stránce je uveden ucelený hebrejský text a na protilehlé stránce text anglický. V tomto formátu jsou vydány obě verze J¹⁷ i J¹⁸.

Tento systém uspořádání textu na protilehlých stránkách nám umožňuje srovnávat hebrejský a anglický text. Ani překladatel, ani svědomitý vydavatel Bible by z pochopitelných důvodů nevydali dvojjazyčnou Bibli, která by – z jejich hlediska – obsahovala velké nesrovnalosti mezi oběma texty.

Toto hebrejsko-anglické uspořádání proto může sloužit jako vysvětlení, co by měl výraz יהוה v hebrejském překladu znamenat. Pro čtenáře by pravděpodobně bylo zajímavé nahlédnout do J¹⁷ nebo J¹⁸ a zjistit, že pasáže, v nichž je v hebrejském textu použit tetragramaton, obsahují téměř bez výjimky v anglickém textu výraz *Pán*.

Tomuto důkazu však nelze dát větší váhu, než si zaslouží. Jeho význam se ve skutečnosti neodvívá od nějakého písemného prohlášení překladatele v tom smyslu, že on považuje tetragramaton a výraz *Pán* za sobě rovné. Tato skutečnost je zajímavá už jen proto, že vůbec existuje.

V celé této knize se snažíme hledat důkazy o případné předpojatosti překladatelů těchto hebrejských verzí. Náš následující názor tedy laskavě berte jako podnět k zamyšlení. Ve světle našeho širšího zkoumání ohledně toho, jak tito překladatelé zacházejí se slovní zásobou, je vidět, že při své volbě výrazů ztotožňují Ježíše s Jehovou. Proto je bezpochyby významné, že používají dvojjazyčné texty, v nichž je výraz יהוה identický s výrazem *Pán*. Naznačuje to tedy, že překladatelé těchto hebrejských verzí považují Boží jméno יהוה za označení, které zároveň správně označuje Ježíše jako *Pána*.

Shrnutí

Na začátku této kapitoly jsme si položili otázku: „Jakému překladu dají vydavatelé trinitářské Bible přednost, co se týká osoby Krista?“ Tento krátký průzkum naznačuje, že nejméně ve dvou z hebrejských verzí jsou považovány osoby představované Božím jménem (יהוה) a *Kyrios* za sobě rovné. Znamená to tedy, že spíše než by je od sebe oddělovaly, tyto dvě verze v některých případech označují samotného Ježíše za Svrchovaného Pána *haAdohn* (הַאֲדוֹהַן). (Viz především předchozí text ohledně Lukáše 24:34 a informace v příloze této knihy.) Bez ohledu na to, co bylo řečeno, tytéž dvě hebrejské verze zároveň volně používají Boží jméno (יהוה), kdykoli to hebrejští překladatelé považují za vhodné.

Minimálně dvě²⁰ z těchto hebrejských verzí dávají Ježíši hebrejské tituly, jimiž bývá označován Bůh, což je naprostým opakem toho, jak je na Ježíše pohlíženo v *Překladu nového světa*. Když překladatelé hebrejské verze překládají verše citované z Hebrejských písem,

²⁰ Obě hebrejské verze použité v této studii byly porovnány a vykazaly podobné (ač ne identické) používání slov. Prvotní studie byla vypracována na základě J¹⁸. U druhé hebrejské verze J¹⁷ byl srovnán 1. Petra 2:3 a 3:15. V 1. Petra 2:3 používá druhá verze *haAdohn* (הַאֲדוֹהַן) s významem [*Pravý*] *Pán* nebo *Jehova*. Jak již bylo uvedeno dříve, tato druhá verze v 1. Petra 3:15 jasně používá tetragramaton s doprovodnými samohláskovými znaky v podobě יהוה. Hebrejští překladatelé tedy volí jiná slova, a je proto pochopitelné, že všechny hebrejské verze musí být posuzovány nezávisle. Pouze na základě těchto dvou hebrejských verzí však nemůžeme činit zevšeobecnující závěry, které by bylo možné aplikovat na všechny „J“ odkazy.

používají tetragrammaton (יהוה). Stejně tak, když inspirovaní pisatelé Křesťanských řeckých písem identifikují Pána Ježíše ve verši, který je citován z Hebrejských písem, např. v 1. Petra 2:3 a 3:15, tito překladatelé do novodobé hebrejštiny v takovém místě s volností používají výraz *naš Pán Adonenu* (אֲדֹנָינוּ) a nevidí v tom problém. (Co se týče verze J¹⁷, hebrejský překladatel skutečně označuje Ježíše jako יהוה.) Skutečnost, že tyto dvě hebrejské verze ztotožňují *našeho Pána* [Ježíše] s *Jehovou* [יהוה], je tedy naprosto nezpochybnitelná.

Jak již bylo uvedeno, stojí též za povšimnutí, že anglické texty těchto dvou hebrejských verzí nepoužívají anglické slovo *Jehovah* tehdy, když se objeví v hebrejském textu tetragrammaton. Při překladu יהוה dávají přednost anglickému výrazu *Pán*.

Na základě studia těchto hebrejských verzí dále zjišťujeme, že překladatelé *Překladu nového světa* postupovali při výběru odkazů typu „J“ velmi selektivně. V Hebrejských písmech byl výraz *haAdohn* (אֲדֹנָי – Svrchovaný Pán) vždy přeložen jako *Jehova*. Avšak naší vlastní nezávislou studií jedné z hebrejských verzí jsme zjistili, že překladatelský výbor jen v jediné knize Křesťanských řeckých písem (v 1. Korintským) přeložil totéž slovo 3krát jako *Jehova* a 16krát jako *Pán*. Kdybychom v této hebrejské verzi měli zkoumat celý dlouhý seznam 714 výskytů odkazů na *Kyrios*, bezpochyby bychom zjistili, že stejný překladatelský postup se neustále opakuje. Docházíme tedy k závěru, že překladatelský výbor *Překladu nového světa* dal přednost tomu, co sám považoval za správné z teologického hlediska, a že se necítil vázán ani svými vlastními předem stanovenými překladatelskými pravidly.

Proč si překladatelé Překladu nového světa vybírají z těchto hebrejských verzí určité verše, aby „obnovili Boží jméno“, když se zároveň pečlivě vyhýbají jakékoliv zmínce o tom, že tyto „trinitářské“ verze ztotožňují „našeho Pána“ s Božím jménem (יהוה) z Hebrejských písem?

5. KAPITOLA: Saul na cestě do Damašku

Nyní se podíváme, jak je třemi způsoby popsáno obrácení Saula cestou do Damašku. Tím prvním je Lukášovo vyličení události ve Skutcích 9:1-11. Další dva důvody uvádí sám Pavel, když vysvětluje tutéž událost před shlukem židů (Skutky 22:6-10) a před králem Agrippou (Skutky 26:13-16). Při jejich prepisu použijeme hebrejské výrazy používané v hebrejských verzích, které v těchto verzích odpovídají výrazu *Pán*.

Z tvrzení v příloze *Překlada nového světa*, které jsme uvedli v minulé kapitole, vyplývá, že **haAdohn** (הָאֲדוֹחַן) je titul určený výhradně *Jehovovi Bohu*. Jak jsme se již dozvěděli, výraz **Adoni** (אֲדוֹנִי) označuje Ježíše jako *Mého Pána*.

Nyní budeme vycházet z výše uvedených definic těchto dvou hebrejských slov a podíváme se, jakým způsobem komunikovali se svými čtenáři hebrejští překladatelé verze J¹⁸. (Některé citace jsou z hebrejské verze J¹⁷.) Tyto pasáže jsou uvedeny nejprve ve znění podle *Překlada nového světa* a ihned ve znění podle verzí J^{17,18} (v českém překladu). Hebrejský výraz, který je v dané verzi použit, je vložen do českého textu přímo hebrejsky a v závorce je uvedena jeho transkripce, tedy přepis latinkou.

Mějme na mysli tvrzení Dodatku 1H v *PNS se studijními poznámkami*, str. 1569 (česky):

הָאֲדוֹחַן (**haAdohn**) je omezeno výlučně na Jehovu Bohu s významem *Svrchovaný Pán JHVH*.

Skutky 9:1-4 **PNS**: Saul však stále soptil hrozbami a vražděním proti **Pánovým** učedníkům, šel k veleknězi a vyžádal si od něho dopisy do synagóg v Damašku, aby přivedl do Jeruzaléma spoutaného každého, koho tam najde, jenž patří k té Cestě... Jak nyní cestoval... náhle kolem něho vyšlehlo světlo z nebe.

Skutky 9:1-4 **J^{17,18}**: Saul však stále soptil hrozbami a vražděním proti הָאֲדוֹחַן (**haAdohn**) učedníkům...

Skutky 26:14-15 **PNS**: A když jsme všichni padli k zemi, slyšel jsem hlas, který mi v hebrejském jazyce řekl: „Saule, Saule, proč mě pronásleduješ?“... Řekl jsem však: „Kdo jsi, Pane?“ A **Pán** řekl: „Jsem Ježíš, kterého pronásleduješ.“

Skutky 26:14-15 **J^{17,18}**: A když jsme všichni padli k zemi, slyšel jsem hlas, který mi v hebrejském jazyce řekl: „Saule, Saule, proč mě pronásleduješ?“...Řekl jsem však: „Kdo jsi, Pane?“ A הָאֲדוֹחַן (**haAdohn**) řekl: „Jsem Ježíš (יֵשׁוּעַ)²¹, kterého pronásleduješ.“

Skutky 22:10 **PNS**: Řekl jsem (Saul) na to: „Co mám dělat, Pane?“ **Pán** mi řekl: „Vstaň, jdi do Damašku...“

Skutky 22:10 **J^{17,18}**: Řekl jsem (Saul) na to: „Co mám dělat, אֲדוֹנִי (**Adoni Můj Pane**)?“ הָאֲדוֹחַן (**haAdohn**) mi řekl: „Vstaň, jdi do Damašku...“

²¹ Toto je v hebrejské verzi obzvláště významná větná konstrukce. Saul, jakožto ten, kdo ve Skutcích 26:15 mluví, říká: „Kdo jsi Pane?“ Odpověď v této hebrejské verzi zní (čteno zprava doleva):

יֵשׁוּעַ	אֲנִי	הָאֲדוֹחַן	נִיאָמַר
(Jesus) Yeshua	[am] I	God Jehovah	said he
(Ježíš) Ješua	(jsem) Já	Bůh Jehova	řekl on

Doslovný překlad z hebrejštiny: „Bůh Jehova řekl: Já jsem Ježíš.“

Skutky 9:10-17 **PNS**: V Damašku byl jistý učedník jménem Ananiáš a

Pán mu ve vidění řekl: „Ananiáši!“ Řekl: „Zde jsem, Pane“.

Pán mu řekl: „Vstaň, jdi do ulice, která se nazývá Přímá, a v Jidášově domě vyhledej muže jménem Saul... Ale Ananiáš odpověděl: „Pane, od mnohých jsem slyšel o tom muži...“

Pán mu však řekl: „Jdi...“ Ananiáš ... řekl: „Sauli, bratře,

Pán, Ježíš, který se ti objevil na cestě... mě vyslal, abys opět získal zrak a byl naplněn svatým duchem.“

Skutky 9:10-17 **J^{17,18}**: V Damašku byl jistý učedník jménem Ananiáš a

הָאָדוֹן (**haAdohn**) mu ve vidění řekl: „Ananiáši!“ Řekl: „Zde jsem, אֲדוֹנַי (**Adoni Můj Pane**)“.

הָאָדוֹן (**haAdohn**) mu řekl: „Vstaň, jdi do ulice, která se nazývá Přímá, a v Jidášově domě vyhledej muže jménem Saul... Ale Ananiáš odpověděl: „אֲדוֹנַי (**Adoni Můj Pane**), od mnohých jsem slyšel o tom muži...“

הָאָדוֹן (**haAdohn**) mu však řekl: „Jdi...“ Ananiáš ... řekl: „Sauli, bratře,

הָאָדוֹן (**haAdohn**), Ježíš, který se ti objevil na cestě... mě vyslal, abys opět získal zrak a byl naplněn svatým duchem.“

Po přečtení výše uvedených pasáží netřeba mnoho dodávat. Pouze se musíme opět ptát sami sebe, proč překladatelé *Překlada nového světa* záměrně přehlédli ty pasáže, které označují Ježíše hebrejskými výrazy souvisejícími s Božím jménem. Je od překladatelů poctivé, když používají verze J¹⁷, J¹⁸ a další hebrejské verze, aby pomocí nich ve vhodně zvolených pasážích obnovili Boží jméno, ale zároveň ve stejných dokumentech naprosto ignorují doklady, které nepodporují jejich teologické stanovisko?²²

Hebrejské verze a inspirovaný text

Kvůli významnému postavení, které zaujímá tetragrammaton v těchto hebrejských překladech, musíme tuto kapitolu uzavřít stručnou diskuzí o kanonicitě²³ textu. Za normálních okolností nemohou být slova, která byla použita inspirovaným křesťanským pisatelem, ověřována jejich porovnáváním s relativně nedávnou verzí.

Například text Zjevení 1:8 v uznávané francouzské protestantské Bibli z r. 1910 od Louise Segonda zní:

Je suis l'Alpha et l'Oméga, dit le Seigneur Dieu, celui qui est, qui était, et qui vient, le Tout-Puissant.

Český překlad:

Já jsem Alfa a Omega, říká Pán Bůh, ten, který je, který byl a který bude, ten Všemohoucí.

²² Při vší úctě existuje ještě jedna odpověď na toto dilema. Moderní hebrejští učenci jsou závislí na kontextu, z něhož určují, zda je správné přeložit tyto verše jako *Jehova Bůh* nebo *Svrchovaný Pán*, což považují za rovnocenné označení božství, aniž by muselo být použito Boží jméno. Pokud bychom však chtěli přeložit danou pasáž tímto způsobem, museli bychom zrušit gramatická pravidla používaná překladatelským výborem *Překlada nového světa*, který na první místo klade *opětovné obnovení Božího jména Jehova* v Křesťanských řeckých písmech.

²³ Slovo *kánon* pochází z latinského slova *kanon*, které znamená měřicí tyč. V angličtině (či češtině) to tedy vyjadřuje *pravidlo* nebo *standard*, kterým je něco měřeno. Názorně řečeno, *biblickým kánonem* se rozumí soupis inspirovaných knih, které jsou stěžejními, co se týče měření víry, učení a chování. (*Aid to Bible Understanding*, strana 290.) Tento kánon, jak jej zde chápeme, je tedy seznam 66 knih přijímaných jako inspirované Písmo.

Slovo *Seigneur* je francouzský ekvivalent našeho slova *Pán* a v celém Novém zákoně [*Nouveau Testament*] od Louise Segonda označuje Ježíše. Francouzské slovo *Dieu* znamená *Bůh*. Když si odmyslíme teologickou předpojatost, kterou bychom mohli shledat u slov *Pán* a *Bůh*, která jsou v této francouzské verzi navzájem zaměnitelná, *nemohli bychom tento překlad použít k tomu, abychom dokázali, jaký slovosled použili původní řeční pisatelé ve svém řeckém textu*. Informace, které potřebujeme, musíme hledat spíše ve spolehlivém řeckém textu než ve francouzském překladu.

Za normálních okolností by toto tvrzení platilo pro všechny zkoumané texty, kdy chceme zjistit, jaké původní výrazy používali inspirovaní křesťanští pisatelé. Zkoumali bychom proto spíše řecký text, z něhož byl překlad pořízen, než novodobé verze.²⁴ Pokud by tedy nebyl překladatelský výbor *Překladu nového světa* závislý na hebrejských verzích, byl by obsah celé této naší knihy diskutabilní.

V případě hebrejských verzí citovaných v *Překladu nového světa* však dochází k výjimečné situaci. Hebrejským verzím připisuje tento překlad vyšší důležitost než inspirovaným kanonickým spisům, a tím anulují nejpřesnější řecké texty. Z tohoto důvodu jsme se v této knize zabývali použitím dvou hebrejských verzí a toho, jakým způsobem používají božské tituly při označování Ježíše. Při tvorbě překladu by totiž za normálních okolností použití hebrejských výrazů *Adoni* (*Můj Pán*), *haAdohn* (*Bůh Jehova*) nebo *Adonai* (*Svrchovaný Pán*) jednoduše obnášelo nepodstatnou poznámku pod čarou.

Jestliže se použije argument, že výskyt tetragrammatonu v těchto verzích je důležitější než původní řecký text v *Meziřádkovém překladu Království*, pak ovšem musíme důsledně použít celou slovní zásobu hebrejských verzí vztahující se na osobu Krista, abychom si objasnili, jak máme inspirované Písmo chápat.

Skutečnost, že pozdější verze (tedy překlady) nemají váhu původních inspirovaných Písem, je samozřejmě autorův osobní názor. Autor se domnívá, že správné znění Křesťanských písem má být založeno na těch nejlepších dochovaných textech samotných starověkých řeckých rukopisů.

²⁴ Použití *rané* verze však představují různou úroveň spolehlivosti textu. Verze z třetího nebo čtvrtého století může poskytnout cenný pohled na původní znění textu, neboť uvádí výraz, který překladatel viděl v řeckém textu, z něhož překládal. Tento důkaz je však pouze podpůrný. Dokonce ani důkaz pocházející z velmi rané verze nemůže mít nikdy přednost před známým řeckým textem, z něhož byla tato verze přeložena.

6. KAPITOLA: Stručné shrnutí

Hebrejské verze jsou jedinými rukopisnými důkazy, na něž se může *Překlad nového světa* odvolávat v souvislosti s 237 odkazy typu *Jehova* v Křesťanských řeckých písmech. Tato kniha nehodnotí žádnou z domnělých herezí ve druhém a třetím století, kdy údajně došlo k odstranění tetragrammatonu z původních Křesťanských písem; nezkoumá však ani závažnost vlivu hebrejských verzí jakožto textů prvořadého významu pro obnovení Božího jména v Křesťanských písmech. (Pro informace ohledně těchto a souvisejících témat, viz knihy volně dostupné ke stažení na www.tetragrammaton.org a www.rozcesti.org). Společnost Strážná věž sice uvádí důvody, proč došlo k odstranění Božího jména, avšak sama připouští, že dnes neexistují žádné rukopisy, které by poskytly důkaz, že inspirovaní pisatelé Křesťanských písem psali Boží jméno hebrejským písmem.²⁵ Existuje tedy pouze jediný rukopisný důkaz, který *Překlad nového světa* uvádí na podporu používání *Jehova* v Křesťanských písmech, a tím jsou hebrejské verze.

Překladatelský výbor *Překlada nového světa* použil 25 hebrejských verzí k tomu, že ve 237 případech změnil smysl řeckého textu *Meziřádkového překlada Království*. Tím byly tyto verze postaveny na roveň inspirovaného Písma. Proto je nezbytně nutné podrobit tyto hebrejské verze stejně pečlivému zkoumání, jaké je standardně používáno při ověřování každého rukopisného důkazu, který pomáhá správně zprostředkovat původní řecký rukopis.

Pro většinu čtenářů *Překlada nového světa* však hebrejské verze nejsou běžně dostupné. Z tohoto důvodu se tato kniha zabývá dvěma z těchto hebrejských verzí. Stěžejním odkazovým materiálem je verze J¹⁸ doplněná informacemi z verze J¹⁷. Pokud jde o prohlášení překladatelského výboru *Překlada nového světa*, už jen z vybraných pasáží z těchto dvou hebrejských verzí jsme zjistili následující skutečnosti:

1. Není vždy pravda prohlášení v *Meziřádkovém překlada Království* (Předmluva k vydání z r. 1969), kde se říká:

„Pokud se stane, že citace pochází z Hebrejských písem, kde se [Boží] Jméno objevuje, překladatelé do hebrejštiny neměli jinou možnost, než přeložit ky'rios nebo theos' zpět do jeho původní podoby tetragrammatonu יהוה.“

Nejméně ve dvou případech (1. Petra 2:3 a 1. Petra 3:15) je verš obsahující v Hebrejských písmech tetragrammaton (יהוה) přeložen ve verzi J¹⁸ jako *Pán (Adonenu)*. Výraz *Adonenu* je v celé této hebrejské verzi Řeckých písem často používán na Ježíše.

Nicméně v případě verze J¹⁷ hebrejský překladatel *skutečně* použil tento přístup, když identifikoval יהוה z Izajáše 8:13. V tomto případě tedy v 1. Petra 3:15 ztotožnil Ježíše [Krista] s *Jehovou vojsk* (יהוה צבאות).

2. Dodatek 1H *Překlada nového světa* ve vydání se studijními poznámkami uvádí:

„Pokud titulu 'A-dhón', [אֲדֹנָי] „Pán“ předchází určitý člen *ha*, [הַ] vzniká výraz *ha-'Adhón'*, [הַאֲדֹנָי] „[pravý] Pán“. V *M* je použití určitého členu *ha* před titulem 'A-dhón' uplatnění tohoto titulu omezeno výlučně na Jehovu Boha.“ [Hebrejský text přidán.]

²⁵ Existuje spousta důkazů, že tetragrammaton byl použit v *Septuagintě* (řeckém překladu tzv. Starého zákona, tedy Hebrejských písem dostupných za dnů Ježíše). Naproti tomu mezi více než 5000 dostupnými kopiemi rukopisů starověkých Křesťanských písem – a některé pochází již z r. 200 n. l. – ale neexistují žádné rukopisy, které by obsahovaly jakýkoliv důkaz použití tetragrammatonu.

Avšak překladatelé hebrejských verzí J¹⁷ a J¹⁸ použili tento titul samotného Jehovy k označení Pána Ježíše. V případě veršů, které jsme prozkoumali ve Skutcích 9:1-11, Skutcích 22:6-10, Skutcích 26:13-16 a 16krát v 1. Korintským, použily tyto dvě hebrejské verze při odkazu na Ježíše **haAdohn** (יהוה), což je titul určený výhradně pro *Jehovu Boha*.

Nejvíce znepokojující důkaz však pochází z verze J¹⁷. V 1. Korintským jsme zjistili, že překladatelský výbor *Překladu nového světa* překládá **haAdohn** třikrát jako *Jehova* a šestnáctkrát jako *Pán*. **HaAdohn** bylo podle potřeby přeloženo jako *Jehova* i jako *Pán*, což naznačuje, že výběr byl zřejmě veden spíše teologickými záměry než gramatickými překladatelskými pravidly, která si výbor stanovil.

3. Hebrejská verze označená jako J¹⁸ dokazuje, čemu překladatelé dávali přednost. Jak bychom mohli očekávat od vydavatele *Trinitářské Bible*, tato verze zřetelně ztotožňuje osobnosti představované Božím jménem (יהוה) a **Kyrios**. Čtenář těchto textů v hebrejštině by určitě pochopil, že dvě hebrejské verze, jimiž se zabývá tato studie, záměrně představují Ježíše jako toho, jímž je v Hebrejských písmech označen Jehova.
4. Překladatelský výbor *Překladu nového světa* si při volbě důkazů vybíral z těchto dvou hebrejských verzí, které jsme hodnotili. Přestože tyto verze bez problémů používal k opětovnému obnovení Božího jména v Křesťanských řeckých písmech všude tam, kde tím mohly být božské vlastnosti připsány *Jehovovi*, nikdy se nezmínil ani neodkázal na četné pasáže, které Božím jménem יהוה z Hebrejských písem jasně pojmenovávají Ježíše.

Neexistuje žádný ztracený řecký text obsahující יהוה

Po celé této diskuzi ohledně tetragrammatonu, jenž měl být – údajně – odstraněn z raných opisů Křesťanských řeckých písem²⁶, si bude čtenář pravděpodobně myslet, že zdrojem textu těchto hebrejských verzí je jakýsi ztracený řecký text, který dokládá používání tetragrammatonu (יהוה) v Hebrejských písmech. V naší právě ukončené studii jsem provedli dva průzkumy a těmi jsme zcela rozptýlili veškeré domněnky, že existuje jakýsi „ztracený“ řecký rukopis, který by měl být údajně základem těchto hebrejských verzí.

1. Tím prvním je prohlášení překladatelského výboru *Překladu nového světa*, že neexistují žádné řecké rukopisy, které by obsahovaly tetragrammaton. Již jsme zde rozebírali citaci ze strany 18 z Předmluvy k *Mezirádkovému překladu Království*, vydání z r. 1969, kde překladatelé uvádějí:

Pokud se stane, že citace pochází z Hebrejských písem, kde se [Boží] Jméno objevuje, překladatelé do hebrejštiny neměli jinou možnost, než přeložit *kyrios* nebo *theos* zpět do jeho původní podoby tetragrammatonu יהוה.

Překladatelský výbor nám otevřeně říká, že hebrejské verze vypracovali *překladatelé do hebrejštiny*. Je jasné, že tyto lidé překládali do hebrejštiny z jiného jazyka. Z toho vyplývá, že tyto překladatelé do hebrejštiny nepracovali s rukopisy napsanými v hebrejštině. Navíc nám překladatelský výbor sděluje, že tyto překladatelé pracovali s řeckými rukopisy, protože ty obsahovaly výrazy **kyrios** a **theos**, což jsou slova znamenající *Pán* a *Bůh*. Z toho můžeme správně usoudit, že tyto překladatelé pracovali s běžně dostupnými řeckými texty, které neobsahují tetragrammaton. Rukopisy, které používali, však přinejmenším neobsahovaly v řeckém textu יהוה.

²⁶ Kompletní rozbor o údajné přítomnosti tetragrammatonu v Křesťanských řeckých písmech a jeho následném odstranění je v knize *The Tetragrammaton and the Christian Greek Scriptures (Tetragrammaton a Křesťanská řecká písmena)*. Tato publikace je zdarma ke stažení na www.tetragrammaton.org, případně na dalších webových stránkách.

2. Hebrejské verze jsou samy o sobě důkazem, že byly přeloženy z řeckých textů. Na titulní straně verzí J¹⁷ a J¹⁸ se objevuje zajímavý komentář.²⁷ Obě shodně uvádějí:

PŘELOŽENO Z PŮVODNÍ ŘEČTINY: A PEČLIVĚ POROVNÁNO S DŘÍVĚJŠÍMI
PŘEKLADY A ZREVIDOVÁNO NA ZVLÁŠTNÍ PŘÍKAZ JEHO VELIČENSTVA.

Tyto hebrejské verze nás tedy nepřibližují k ranější rukopisné formě Křesťanských řeckých písem. Naopak nás od původního textu odvádějí, protože na náš moderní překlad vypracovaný na základě nejpřesnějších restaurovaných řeckých textů působí rušivým vlivem.

Jedinou hodnotou těchto hebrejských verzí jakožto zdrojového materiálu je, že odrážejí zorný úhel pohledu hebrejských překladatelů, kteří hovoří plynule hebrejsky a uznávají Ježíše jako skutečného izraelského Mesiáše. Tento pohled, jak už jsme viděli, vede překladatele verze J¹⁷ i verze J¹⁸ k tomu, že *ztotožňují Ježíše s Jehovou*.

Závěrečná úvaha

Hebrejské verze byly použity překladatelským výborem *Překlada nového světa*, aby bylo v Křesťanských písmech znovu obnoveno jméno Jehova. Většina čtenářů proto předpokládá, že překladatelé těchto verzí se snaží zřetelně rozlišovat mezi Ježíšem a Jehovou. Čtenáři předpokládají, že když překladatelé ve 237 případech použili tetragrammaton, zřetelně tím chtěli odlišit Jehovu od *Pána* Ježíše.

Výše uvedené konstatování může být samozřejmě v některých případech pravdivé. Víme, že Shem-Tobův Matouš doplňuje jeho argumentaci, která byla určena židovským posluchačům, že Ježíš *nebyl* zaslíbený Mesiáš. George Howard²⁸ říká:

Kromě výjimky u [Matouše] 16:16... autor Shem-Tobova Matouše nikdy neztotožňuje Ježíše s Kristem [Mesiášem]. Toto je však v rozporu s řeckým textem [Matoušem, jak jej známe z křesťanských řeckých písem], kde je Kristus jasně určen/označen.

Když jsme však prozkoumali alespoň dvě z těchto trojičních hebrejských verzí, odhalili jsme pravý opak. Zjistili jsme, že tito hebrejští překladatelé používají obvyklé větné konstrukce a slovní zásobu typickou pro moderní hebrejštinu za úplně jiným účelem. Zjevně se pokoušejí ztotožnit Ježíše s Jehovou. Uvažujme například o jednom z veršů, který jsme již uvedli.

Překladatel verze J¹⁸ používá slovní zásobu, kterou překladatelský výbor *Překlada nového světa* potvrzuje, a to v dodatku 1H na straně 1569 (česky):

Pokud titulu 'A-dhohn; „Pán“, předchází určitý člen *ha*, vzniká výraz *ha'Adhohn'*, „[pravý] Pán“. V *M* je použitím určitého členu *ha* před titulem 'A-dhohn' uplatnění tohoto titulu omezeno výlučně na Jehovu Boha. (Pozn.: „M“ – Masoretský hebrejský text.)

Dle tohoto Dodatku 1H v *PNS se studijními poznámkami* tedy platí toto pravidlo:

הָאֲדוֹהֵן (*haAdohn*) je omezeno výlučně na Jehovu Bohu s významem: *Svrchovaný Pán JHVH*.
Mějme to na mysli při čtení níže uvedené pasáže:

²⁷ Reprodukci této titulní strany je možné si prohlédnout jednak v knize *The Tetragrammaton and the Christian Greek Scriptures (Tetragrammaton a Křesťanská řecká písmena)*, a jednak v knize *The Tetragrammaton and Hebrew Versions (Tetragrammaton a hebrejské verze)*. Obě jsou volně ke stažení na www.tetragrammaton.org a na dalších náboženských webových stránkách.

²⁸ *Matoušovo evangelium v hebrejštině* od George Howarda, Mercer University Press, 1995, strana 216. Jedná se o fascinující knihu, která rozhodně stojí za přečtení. Howard provedl důležitou studii tohoto hebrejského textu a tvrdí, že se nejedná o verzi (překlad), ale spíše o recenzi skutečného Matoušova evangelia napsaného samotným apoštolem.

Filipanům 2:11 **PNS**: A aby každý jazyk vyznával, že Ježíš Kristus je **Pánem**, ke slávě Boha Otce.

Filipanům 2:11 **J¹⁸**: A aby každý jazyk vyznával, že Ježíš Kristus je יהוה (haAdohn), ke slávě Boha Otce.

Každý židovský čtenář J¹⁸ by pochopil, že tato citace z Filipanům 2:11 pochází z Izajáše 45:21-24, kde se říká:

„Ne snad já, Jehova, kromě něhož není jiný Bůh...Sám při sobě jsem přísahal... že se přede mnou bude sklánět každé koleno, každý jazyk bude přísahat a říkat: „Jistěže v Jehovovi je plná spravedlnost a síla.“

Překladatel J¹⁸ zjevně označuje Ježíše jako Jehovu „Kromě něhož není jiný Bůh, [před kterým] se bude sklánět každé koleno, [a] každý jazyk bude přísahat.“ Tento překladatel použil takovou překladatelskou slovní zásobu, díky níž čtenář v hebrejštině dobře rozumí a chápe, že Ježíš je identický s tímto jediným Bohem, „[před kterým] se bude sklánět každé koleno, [a] každý jazyk bude přísahat.“ Jak jsme již viděli, stejný výběr slovní zásoby byl použit ve Skutcích 26:15, když překladatel verze J¹⁷ citoval Ježíše, který odpovídá Saulovi z nebe a říká:

יְשׁוּעַ	אֲנִי	יְהוָה	אָמַר
(Jesus) Yeshua	[am] I	God Jehovah	said he
(Ježíš) Ješua	(jsem) já	Bůh Jehova	řekl on

Dle doslovného překladu z hebrejštiny je zde řečeno:
„A Jehova Bůh řekl: „Já jsem Ježíš.““

Musíme proto dospět k závěru, že alespoň v některých hebrejských verzích se překladatelé jasně pokoušeli ztotožnit Ježíše s Jehovou, aby prokázali, že je plně totožný s všemohoucím Bohem.

Je tedy třeba položit si otázku: „Smí překladatelský výbor *Překladu nového světa* skutečně použít tyto hebrejské verze, aby učinil rozdíl mezi Jehovou (יהוה) a Ježíšem, aniž by nám sdělil, že pravým důvodem, proč překladatelé vybrali tyto hebrejské verze – a celou jejich slovní zásobu – bylo to, že chtěli dosáhnout naprostého opaku? Mohou zodpovědně vybrat pouhých 237 odkazů vytržených z kontextu – zatímco ve skutečnosti vylučují odkazy, které označují Ježíše jako יהוה – a ignorovat daleko větší soubor důkazů obsažených v těchto hebrejských verzích, kdy Ježíš je ztotožňován se slávou samotného Jehovy Boha?“

Dodatek: *haAdohn* v J17 – První Korintským

Ve 4. kapitole jsme citovali Dodatek 1H z *Překlada nového světa se studijními poznámkami*, kde je řečeno:

Pokud titulu 'A-dhón', [אֲדֹנָי] „Pán“, předchází určitý člen ha, [הַ] vzniká výraz ha-'Adhón', [אֲדֹנָיִךְ] „[pravý] Pán“. V *M* je použitím určitého členu *ha* před titulem 'A-dhón' uplatnění tohoto titulu omezeno výlučně na Jehovu Boha. [Hebrejský text přidán.]²⁹

Tabulka výrazu *haAdohn* pro 1. Korintským

V následující tabulce jsou uvedeny všechny verše s výrazem *Kyrios* (*Pán*) nacházející se v 1. Korintským. Účelem této studie je vyhodnotit počet výskytů hebrejského slova *haAdohn* v náhodně vybrané knize Křesťanských písem. Podle výše uvedeného tvrzení by měly být všechny výskyty výrazu *haAdohn* – ať už v Hebrejských písmech nebo v určité hebrejské verzi – přeloženy v *Překlada nového světa* výrazem *Jehova*.

Tabulka 1. Korintským

Pod záhlavím *Hebrejská verze J17* je zkoumaný výraz zapsán hebrejskými znaky přesně tak, jak se objevuje v hebrejské verzi, a následuje sloupec s *anglickým přepisem*. (Anglický přepis se v J¹⁷ neobjevuje.) J17 je dvojjazyčná Bible, v níž jsou anglické a hebrejské texty na protilehlých stránkách. Výrazy ve sloupci s *anglickým překladem* jsou citovány přímo z anglického textu této hebrejské verze.

Pod nadpisem *Meziřádkový překlad Království* jsou tři sloupce. Sloupec odkaz „J“ uvádí citace pro každý výskyt *Jehova* přesně podle *Meziřádkového překlada Království*. (Tentýž seznam „J“ odkazů je uveden v poznámce pod čarou *Překlada nového světa se studijními poznámkami*). Když je tetragrammaton uveden ve sloupci 2, vždy odkazuje na J17 ve sloupci odkaz „J“. Tuto citaci lze též porovnat s dalšími hebrejskými verzemi, které v daném konkrétním verši používají tetragrammaton. Ve sloupci *řecký výraz* je anglický přepis daného řeckého slova použitého v *Meziřádkovém překlada Království*. (Tabulka na konci tohoto dodatku uvádí řecký výraz použitý v anglickém přepisu.) Sloupec *anglický výraz* uvádí skutečný překlad výrazu použitý v *Meziřádkovém překlada Království* pro odpovídající řecký výraz.

Poslední sloupec nadepsaný *PNS* uvádí výraz použitý v *Překlada nového světa*, který odpovídá hebrejskému a řeckému výrazu.

1. Puntíkem (•) je označen každý odkaz na 1. Korintským, kde je *haAdohn* použit bez jakékoliv modifikace předponou či příponou.
2. Křížek (†) označuje každý výskyt tetragrammatonu (יהוה) v J¹⁷.
3. Symbol nerovnosti (≠) označuje odkaz, který nepoužívá tetragrammaton v J¹⁷ ani v žádném jiném „J“ odkazu.

Detailněji o této tabulce pojednává 4. kapitola.

²⁹ Čtenář by si měl být vědom, že většina hebrejských učenců přijímá toto vyjádření s výhradami. Avšak vzhledem k tomu, že se jednalo o zásadu, kterou se tvůrci *Překlada nového světa* řídili v případě překlada Hebrejských písem, očekávali bychom, že tato zásada bude stejným způsobem aplikována na používání hebrejských verzí při tvorbě Křesťanských písem *Překlada nového světa*.

Soupis všech výskytů výrazu *Kyrios* v 1. Korintském

Hebrejská verze J¹⁷

Meziřádkový překlad Království

PNS

Hebrejský
výrazAnglický
přepisAnglický
překlad

„J“ odkaz

Řecký
výrazAngl.
výraz

1. Korint'anům

1:2	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	our Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
1:3	וְאֲדֹנָינוּ	<i>waAdonenu</i>	a Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
1:7	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	our Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
1:8	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	our Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
1:9	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	our Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
1:10	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	our Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
†1:31	יְהוָה	<i>baYHWH*</i>	in the Lord	J 7,8,10-14,16-18,22-24	<i>Kyrio</i>	Lord	Jehova
2:8	אֲדֹנָי	<i>Adohn</i>	the Lord		<i>kyrion</i>	Lord	Pán
†2:16	יְהוָה	<i>YHWH*</i>	the Lord	J 13,14,16-18,22-24	<i>Kyriou</i>	Lord	Jehova
•3:5	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyrios</i>	Lord	Pán
†3:20	יְהוָה	<i>YHWH*</i>	the Lord	J 7,8,10-14,16-18,20,22-24	<i>Kyrios</i>	Lord	Jehova
†4:4	יְהוָה	<i>YHWH*</i>	the Lord	J 7,8,10,17,18,23,24	<i>kyrios</i>	Lord	Jehova
•4:5	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyrios</i>	Lord	Pán
4:17	בְּאֲדֹנָי	<i>baAdohn</i>	the Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
≠4:19	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord	J 7,8,10,22,23	<i>kyrios</i>	Lord	Jehova
5:4	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	our Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
5:4	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	our Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
•5:5	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
•6:11	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
6:13	לְאֲדֹנָי	<i>laAdohn</i>	for the Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
6:13	וְהָאֲדֹנָי	<i>waAdohn</i>	and the Lord		<i>kyrios</i>	Lord	Pán
6:14	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	the Lord		<i>kyrion</i>	Lord	Pán
6:17	בְּאֲדֹנָי	<i>baAdohn</i>	unto the Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
•7:10	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyrios</i>	Lord	Pán
•7:12	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyrios</i>	Lord	Pán
≠7:17	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord	Viz pozn. pod čarou v PNS s odkazy	<i>kyrios</i>	Lord	Jehova
7:22	בְּאֲדֹנָי	<i>baAdohn</i>	in the Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
7:22	לְאֲדֹנָי	<i>laAdohn</i>	the Lord's		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
•7:25	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
•7:25	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
7:32	לְאֲדֹנָי	<i>laAdohn</i>	to the Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
•7:32	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
7:34	לְאֲדֹנָי	<i>laAdohn</i>	of the Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán

Překlad nového světa a hebrejské verze

•7:35	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
7:39	בְּאֲדֹנָי	<i>baAdohn</i>	in the Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
8:5	Pozn. 1	Pozn. 1	and lords		<i>kurioy</i>	lords	Páni
8:6	וְאֲדֹנָיִינוּ	<i>waAdonenu</i>	and one Lord		<i>kyrios</i>	Lord	Pán
9:1	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	our Lord		<i>kyrion</i>	Lord	Pán
9:1	בְּאֲדֹנָינוּ	<i>baAdonenu</i>	in the Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
9:2	בְּאֲדֹנָינוּ	<i>baAdonenu</i>	in the Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
•9:5	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
9:14	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	the Lord		<i>kyrios</i>	Lord	Pán
≠10:9	אֶת־הַמָּשִׁיחַ	Pozn. 2	Christ	J 18,22,23	<i>kyrion</i>	Lord	Jehova
≠10:21	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	the Lord	J 7,8,10,24	<i>Kyriou</i>	Lord	Jehova
≠10:21	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	the Lord's	J 7,8,10,24	<i>Kyriou</i>	Lord	Jehova
≠10:22	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	the Lord	J 7,8,10,14	<i>kyrion</i>	Lord	Jehova
†10:26	סְלִי־יְהוָה	<i>laYHWH*</i>	the Lord's	J 7,8,10,11,13,14, 16-18,20,22,23	<i>kyriou</i>	Lord	Jehova
11:11	בְּאֲדֹנָי	<i>baAdohn</i>	in the Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
•11:23	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
•11:23	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyrios</i>	Lord	Pán
11:26	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	the Lord's		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
•11:27	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
11:27	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	the Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
≠11:32	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord	J 13,16,18	<i>kyriou</i>	Lord	Jehova
12:3	אֲדֹנָי	<i>Adohn</i>	the Lord		<i>Kyrios</i>	Lord	Pán
12:5	וְאֲדֹנָיִינוּ	<i>waAdonenu</i>	the same Lord		<i>kyrios</i>	Lord	Pán
†14:21	יְהוָה	<i>YHWH*</i>	the Lord	J 7,8,10-14,16-18,22-24	<i>Kyrios</i>	Lord	Jehova
•14:37	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
15:31	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	our Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
15:57	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	our Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
15:58	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	the Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán
15:58	בְּאֲדֹנָינוּ	<i>baAdonenu</i>	in the Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
†16:7	יְהוָה	<i>YHWH*</i>	the Lord	J 7,8,10,13,14,16-18, 22,23	<i>kyrios</i>	Lord	Jehova
†16:10	יְהוָה	<i>YHWH*</i>	the Lord	J 7,8,10,13,14, 16-18,24 16-18,24	<i>Kyriou</i>	Lord	Jehova
16:19	בְּאֲדֹנָינוּ	<i>baAdonenu</i>	in the Lord		<i>kyrio</i>	Lord	Pán
•16:22	הָאֲדֹנָי	<i>haAdohn</i>	the Lord		<i>kyrion</i>	Lord	Pán
16:23	אֲדֹנָינוּ	<i>Adonenu</i>	our Lord		<i>kyriou</i>	Lord	Pán

Poznámky k tabulce

Poznámka 1: Není použito ani hebrejské slovo *Adoneneu*, ani *haAdohn*.

Poznámka 2: Tato verze používá uvedený výraz pro *Mesiáš* v hebrejském textu a *Kristus* v textu anglickém.

*Samohláskové znaky v יהוה, pocházejí z *Adonai* a činí transliteraci (přepis) nesrozumitelnou.

Shrnutí 1. Korintským

Verše s <i>Kyrios (Pán)</i> v 1. Korintským		67
V PNS přeloženy jako <i>Jehova</i>	15	
V PNS přeloženy jako <i>Pán</i>	51	
V PNS přeloženy jako <i>páni</i>	1	
Výskyty <i>HaAdohn</i> v J ¹⁷		19
V PNS přeloženy jako <i>Jehova</i>	3	
V PNS přeloženy jako <i>Pán</i>	16	
Výskyty יהוה v J ¹⁷		8
V PNS přeloženy jako <i>Jehova</i>	8	
Odkazy na J ¹⁷ u <i>Jehova</i> v PNS		15
S podporou J ¹⁷ i dalších „J“ odkazů	7	
Bez podpory J ¹⁷ , ale s podporou dalších „J“ odkazů	7	
Bez jakékoli podpory „J“ odkazů	1	

Tabulka řeckého přepisu

Řecký výraz v Meziřádkovém
překladu Království

Anglický přepis

κύριος	<i>kyrios</i>
κυρίου	<i>kyriou</i>
κύριον	<i>kyrion</i>
κύριοι	<i>Kurioi</i>
κυρίω	<i>kyrio</i>

Podstatné jméno musí odpovídat své funkci v příslušné řecké větě (nebo s ní být totožné). Toho je dosaženo změnou pravopisu v příponě slova (v koncove). Každý z tvarů slova *kyrios* je v tomto dodatku odvozen od téhož slovního základu, ačkoliv pravopis se mění v souladu s gramatickými pravidly.

V tomto dodatku dáváme v souladu s pravopisným přepisem Strážné věže přednost výrazu *kyrios* (spíše než *kurios*).

Osobní poznámky

Osobní poznámky

„A Pán řekl: Jsem Ježíš.“ – Překlad nového světa
„A Jehova Bůh řekl: Já jsem Ježíš.“ – hebrejská verze J¹⁷
(Skutky 26:15 ve dvou překladech)

Kniha *Překlad nového světa a hebrejské verze* trpělivě odkrývá, jak selektivně překladatelský výbor *Překlada nového světa (PNS)* svědků Jehovových postupoval, když „obnovoval“ Boží jméno יהוה (JHVH, Jehova) v textu tzv. Nového zákona.

Těžiště celého detailního rozboru najdete především v 5. a 6. kapitole publikace.

PNS v poznámkách uvádí, že jméno Jehova se v textu Nového zákona hojně vyskytuje i v tzv. hebrejských verzích (překladech z původní řečtiny do novodobé hebrejštiny), na něž se odkazuje písmeny J¹-J²⁸.

Například překladatel verze J¹⁸ používá slovní zásobu, která je v *PNS*, v dodatku 1H na straně 1569 (česky) potvrzena:

Pokud titulu 'A-dhohn; „Pán“, předchází určitý člen *ha*, vzniká výraz *ha-'Adhohn*, „[pravý] Pán“. V *M* je použitím určitého členu *ha* před titulem 'A-dhohn' uplatnění tohoto titulu omezeno výlučně na Jehovu Boha. (Pozn.: „M“ – Masoretský hebr. text.)

Dle tohoto pravidla překladatelský výbor *Překlada nového světa* překládá např. v 1. Korintským 4:19 výraz יהוה (*haAdohn*) jako *Jehova*. V dalších verších se však už tímto vlastním pravidlem neřídí a výrazu Jehova se vyhýbají, jednoduše proto, že takovým důsledným překladem by Ježíš byl ztotožněn s Jehovou Bohem:

1. Kor 4:19 *PNS*: Ale chci k vám záhy přijít, jestliže **Jehova** bude chtít.

1. Kor 4:19 *J¹⁸*: Ale chci k vám záhy přijít, jestliže יהוה (*haAdohn*) bude chtít.

1. Kor 11:23 *PNS*: Že **Pán** Ježíš v tu noc, ve které měl být vydán, vzal chléb.

1. Kor 11:23 *J¹⁸*: Že יהוה (*haAdohn*) Ježíš v tu noc, ve které měl být vydán, vzal chléb.

Filip 2:11 *PNS*: A aby každý jazyk otevřeně uznával, že Ježíš Kristus je **Pánem** ke slávě Boha, Otce.

Filip 2:11 *J¹⁸*: A aby každý jazyk otevřeně uznával, že Ježíš Kristus je יהוה (*haAdohn*) ke slávě Boha, Otce.

Lukáš 24:34 *PNS*: **Pán** byl skutečně vzbuzen a objevil se Šimonovi!

Lukáš 24:34 *J¹⁸*: יהוה (*haAdohn*) byl skutečně vzbuzen a objevil se Šimonovi!

Skutky 9:1-4 *PNS*: Saul však stále soptil hrozbami a vražděním proti **Pánovým** učedníkům...

Skutky 9:1-4 *J^{17,18}*: Saul však stále soptil hrozbami a vražděním proti יהוה (*haAdohn*) učedníkům...

Sk 22:10 *PNS*: Řekl jsem (Saul) na to: „Co mám dělat, Pane?“ **Pán** mi řekl: „Vstaň, jdi do Damašku...“

Skutky 22:10 *J^{17,18}*: Řekl jsem (Saul) na to: „Co mám dělat, Pane?“ יהוה (*haAdohn*) mi řekl: „Vstaň, jdi do Damašku...“

Všimněme si níže uvedené pasáže:

Filipanům 2:11 *PNS*: A aby každý jazyk vyznával, že Ježíš Kristus je **Pánem**, ke slávě Boha Otce.

Filipanům 2:11 *J¹⁸*: A aby každý jazyk vyznával, že Ježíš Kristus je יהוה (*haAdohn*), ke slávě Boha Otce.

Každý židovský čtenář verze J¹⁸ by pochopil, že tato citace z Fp 2:11 pochází z Izajáše 45:21-24, kde se říká:

Ne snad já, Jehova, kromě něhož není jiný Bůh...

Sám při sobě jsem přísahal... že se přede mnou bude sklánět každé koleno, každý jazyk bude přísahat a říkat: „Jistěže v Jehovovi je plná spravedlnost a síla.“

Překladatel verze J¹⁸ zde zjevně označuje Ježíše jako Jehovu „kromě něhož není jiný Bůh, [před kterým] se bude sklánět každé koleno, [a] každý jazyk bude přísahat“. Překladatel použil takovou slovní zásobu, díky níž čtenář v hebrejštině jasně chápe, že Ježíš je identický s tímto jediným Bohem, „[před kterým] se bude sklánět každé koleno, [a] každý jazyk bude přísahat“. Stejný výběr slovní zásoby byl použit ve Skutcích 26:15, když překladatel verze J¹⁷ citoval Ježíše, který odpovídá Saulovi z nebe a říká:

וַיֹּאמֶר יְהוָה , אֲנִי , יֵשׁוּעַ
(Ježíš) Ješua (jsem) já Bůh Jehova řekl on

Doslovně přeloženo z hebrejštiny:

„A Jehova Bůh řekl: Já jsem Ježíš.“

A níže se překladatel hebrejské verze J¹⁷ vyjadřuje velmi jednoznačně:

1 Petra 3:15 *PNS*: Ve svém srdci však posvěcujte Krista jako **Pána**.

1 Petra 3:15 *J¹⁷*: Ale posvěcujte Krista jako יהוה (*JHVH*) ve svých srdcích.

Přínejmenším v některých hebrejských verzích se tedy překladatelé jasně pokoušeli ztotožnit Ježíše s Jehovou, aby prokázali, že je plně totožný s všemohoucím Bohem.

Je tedy třeba položit si otázky:

Smí si překladatelský výbor *Překlada nového světa* vybrat z hebrejských verzí pouhých 237 odkazů vytržených z kontextu – a zároveň ignorovat daleko větší soubor odkazů, které jednoznačně označují Ježíše jako יהוה (Jehovu Boha)?

Proč si překladatelé *Překlada nového světa* vybírají z těchto hebrejských verzí určité verše, aby „obnovili Boží jméno“, když se zároveň pečlivě vyhýbají jakékoliv zmínce o tom, že tytéž verze ztotožňují „našeho Pána“ s Božím jménem יהוה z Hebrejských písem?

Redakční doslov
Jan Janča, 2010